

ՄԵՐ ԱՆԿԻՒՆԵՆ

Հայաստանի
Ժողովուրդը
Պատրաստ Ձեւ
Արկածախնդրութեան

Հոնուր ծախողած էին քաղաքան ուժերը, ծախողեցան նաեւ եկեղեցականները, իրենց հետ միային արատաւորելով նաեւ Հայ Եկեղեցւոյ վարկն ու հեղինակութիւնը: Բագրատ սրբազն Տաւուշեն դեպի Երեւան ուժով ուղղութելով փորձեց ընթանալ Նիկոլ Փաշանեանի քայլերով խորհելով, որ պիտի հասնի նոյն արդիւնքին՝ իշխանափոխութեան, զգիտակցելով որ 2018-ի հոդը արդէն իսկ պատրաստ էր ու Հայաստանի ժողովուրդի ընդգումը՝ նախորդ վաշչակարդի նկատմամբ հասած էր իր գագաթնակետին եւ երբ հրապարակի վրայ յայտնուեցաւ քարիզմաթիկ գործիչ մը ժողովուրդը գնաց անոր ետեւեն ու քաւշեայ յեղափոխութիւնը պսակուեցաւ յաջողութեանբ:

Բագրատ սրբազն ու իրեն աջակցող ուժերը դարձեալ չկառողացան ճիշդ ախտորոշում կատարել ու նախ հասկնալ Հայաստանի քաղաքացիներու բազկերակը: Առաջին օրն իսկ Շարժումին մօտ նկատուեցաւ լրջութեան ու քաղաքական ծրագրի ու հեռանկարի պակաս, որուն հետեւանքով Բագրատ սրբազն ու իրեն աջակցող իրարամերժ ուժերը մատնուեցան այն նոյն ճակատագրին, որուն մատնուած էին նախորդո՝ «ղիմաղութեան», «Հայաստանի Փրկութեան» ու բազմաթիւ այլ անանուն շարժումները, որոնք իշխանափոխութեան նպատակով փողոց դուրս գալով մատնուեցան յուսախարութեան:

Առաջին սխալը, որ գործեց Բագրատ սրբազնը Եղաւ այն, որ «Տաւուշը Յանուն Հայրենիքի» կարգախօսով հրապարակ իշնելով ան յայտարարեց, որ իրենց նապատակն է կասեցնել սահմանագծման եւ սահմանազատման գործընթացը, սակայն Երեւան հասնելով ու Հանրապետութեան հրապարակին վրայ տեսնելով մի քանի տասնեակ հազար ժողովուրդ, մոռացութեան մատնեց Շարժումին բուն նպատակը ու անմիջապես անցաւ իշխանափոխութեան պահանջին՝ պայմանաժամ տալով ժողովուրդին կողմէ ընտրուած վաշչապետին՝ մէկ ժամուայ ընթացքին ներկայացնելու իր հրաժարականը: Այդ Եղաւ առաջին նեխը, որ դուրս այս շարժումի դագաղին:

Այս առաջին սխալին յաջորդեցին խոստումներ, թէ Խորհրդա-

Անկախութեան ի Վեր Առաջին Անգամ Ունիք Պաշտօնապէս Սահմանազատուած Սահման Փաշինեան

«Երէկ Հայաստանի եւ Ասրպէճանի Հանրապետութիւնների սահմանազատման յանձնաժողովները, ի կատարումն Ապրիլի 19-ին նիստում ընդունուած արձանագրութեան, համաձայնեցրել են ՀՀ-ի Քաղանիա, Ասրպէճանի Քաղանիս Այրում, ՀՀ-ի Ոսկեպար, Ասրպէճանի Աշաղի Ասկիպարա, ՀՀ-ի Կիրանց, Ասրպէճանի Խեցիմիլի, ՀՀ-ի Բերքաբեր, Ասրպէճանի Կըզը Հաճիլի գիւղերում սահմանային բնանշուած հատուածները եւ ստորագրել այդ սահմանային հատուածների նկարագրութիւն արձանագրութիւնները»:

Կառավարութեան նիստին այս մասին ըստ ՀՀ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանը՝ տեղի ունեցածը համարելով մէծ յաջողութիւն:

«Ինչո՞ւ, երկու պատճառով, առաջինը՝ մէր ինքնիշխանութեան եւ անկախութեան հետազայ զարգացման համար դրուել է մի շատ կարեւոր անկիւնաքար, երկրորդը՝ մէր հանրապետութիւնը անկախութիւնից ի վեր առաջին անգամ ունի պաշտօնապէս սահմանազատուած սահման, որը էականորէն մէծացնելու է անվտանգութեան եւ կայունութեան համակարգը ոչ միայն նշուած գիւղերի հատուածում, այլև ամբողջ Հայաստան-Ասրպէճան սահմանի երկանքով», ըստ ան:

ՀՀ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան կառավարութեան նիստի ընթացքին

Վարչապետը շնորհակալութիւն յայտնեց սահմանազատման եւ սահմանային անվտանգութեան հարցերով կառավարական յանձնաժողովին:

«Վստահ եմ՝ տեսել էք Կառավարութեան տեղեկատուութեան եւ հասարակայնութեան կապերի վարչութեան պատասխանները՝ «Արմէնիքրես»-ի հարցերին եւ նկատել՝ արձանագրուած է, որ սահմանազատումը տեղի է ունեցել 1976 թուականի քարտէզներով, որոնք հերթապահութեան գործընթացը»:

անցել 1979 թուականին: Գիտէք, որ մեզ համար սկզբունքային էր սահմանազատման գործընթացում ՀՀ-ի եւ Ասրպէճանի միջեւ ոչ թէ նոր սահման ստեղծելը, այլ նախկինում Ալմա-Աթայի հռչակագրով վերահստատուած սահմանները վերաարտադրելով գործընթացը», ընդգծեց վարչապետը:

**ԵԽ ՆԱԽԱՐԱՐՆԵՐՈՒ
ԿՈՄԻՏԵՆ ԼԻԱԿԱՏԱՐ
ԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ
ԱՐՏԱՅԱՅՏԱԾ Է
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՒ
ԱՄՐԱԿԵՋԱՆԻ ՄԻՉԵՒ
ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ
ԳՈՐԾԸՆԹԱՑՀԻՆ**

Պաշտպանութեան Նախարարը Այցելած Ե Կառուցման Փուլին Սէջ Գտնուող Ամրաշինական Շարք Մը Շրջաններ

Սուրեն Պապիկեան Կ'այցեելէ բանակի ստորագետնիայ դիրքերէն մին

«Բանակային գօրամիաւորում կատարած այցի երկրորդ օրն այցելել եմ կառուցման փուլում գտնուող ամրաշինական մի շարք շրջաններ»:

Այս մասին ֆէստուքի իր էջով գրած է ՀՀ պաշտպանութեան նախարար Սուրեն Պապիկեանը՝ շարունակելով.

«Շրջել եմ ենթակառուցուած քններով, պատասխանատու սպանների հետ քննարկել անվտանգութեան հատուածը մի շարք հարցեր, կարեւորել բոլոր կառուցմերում կեցութեան, մարտական պատրաստութեան ամրապնդման

անցել 1979 թուականին: Գիտէք, որ մեզ համար սկզբունքային էր սահմանազատման գործընթացում ՀՀ-ի եւ Ասրպէճանի միջեւ ոչ թէ նոր սահման ստեղծելը, այլ նախկինում Ալմա-Աթայի հռչակագրով վերահստատուած սահմանները վերաարտադրելով գործընթացը», ընդգծեց վարչապետը:

«Վարչապետը շնորհակալութիւն յայտնեց սահմանազատման գործընթացին՝ հիմնուած տարածքային մարդողականութեան կապերի վարչութեան պատասխանները՝ «Արմէնիքրես»-ի հարցերին եւ նկատել՝ արձանագրուած է, որ սահմանազատումը տեղի է ունեցել 1976 թուականի քարտէզներով, որոնք հերթապահութեան գործընթացը»:

Ողջունուած է սահմանազատման գործընթացը՝ հիմնուած 1991թ. Ալմա-Աթայի հռչակագրին վրայ:

Նշեալ արձանագրումը արտացոլուած է «Ռէքյավիքի հռչակագրի իրականացման» նպատակով «Միաւորուած մէր արժէքներու շուրջ» խորագրով ընդունուած որոշման բնագրին մէջ, որ ունի պարտապիրի իրաւական ուժ անդամ երկրներուն համար:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԱՍԻՆ

Ո՞վ է Կուսական Անցեալով ու Ներկայով Այն Գործիչը, Որին Բագրատ Սրբազնը
Պէտք է Փոխանցի «Գալստանեան» Շարժման Առաջնորդութիւնը

R. U.

«Ծանր» է ոչ միայն «Հիպոկ-րատի գլխարկը», այլ նաեւ քաղաքական այն յանձնարարականը, որը դրուած է Բագրատ արքեպիսկոպոս Գալստանեանի ջլապինդ ու-սերին գլուխ բերել իշխանափոխութիւնը։ Այդ բեռի տակ կքած սրբազնի զղջումի եւ օգնութեան աղաղակները թերեւս միայն քա-ղաքական դեգեներատներին լսելի ու տեսանելի չեն, այն դեգեներատ-ներին, որոնք էլ նախաձեռնել են այս վտանգաւոր ավանտուրան։ Ակն-յայտ է, որ այն սպասելիքները, որոնք «Տաւուշը յանուն հայրե-նիքի» կոչուող ավանտուրացի կազ-մակերպիչներն ու PR-շչիկները կապել են Հանրապետութեան հրա-պարակ սրբազնի «յաղթական մուտքի» հետ, չարդարացան «գա-հավիժած ռեյտինգով» իշխա-նութիւնից հիմաթափուած ժո-ղովուրդը հարիւր հազարներով չթափուեց փողոց՝ ձիթենեաց ճիւ-ղեր փոելու սեւ պարեգուտը սպի-տակ խալաթով փոխարինած «Քրիչի» ոտքերի տակ։ Մայի-սիննեան հանրահաւաքի աւարտից յետոյ արդէն ուրվագծուեց այն շրջանակը, որն էլ «գալստանեան» այս շարժման շահառուն է։ Հետե-ւապէս կանխատեսելի էր, որ ընդվզ-ման զանազան ակցիաներն ու սրբա-զանի ճեմումը մայրաքաղաքի տար-բեր փողոցներով ի վիճակի չեն լինելու մոբիլիզացիայ ապահովել, հարստացնել «սրբազն շարժմա-ն» շարքերը, եւ տեղի է ունենալու «դիմադրութեան», «Հայրենիքի փրկութեան» շարժումների ռեյտ-դիւր մարում։ Եկեղեցու սպասաւո-

րին խայտառակութիւնից, շարժումն էլ փոշիանալուց փրկելու համար էլ, ենթադրաբար, որոշուել է առաջիկայ օրերին առաջնագծից հետքաշել կրակել չիմացող «դիպուկահարին» եւ ասպարէզը տրամադրել քաղաքական այն սուբյեկտներին, որոնք էլ այս պրոցեսի իրական շահառուներն են, նրանց, որոնց երկրորդ գալուստն ապահովելու համար էլ նախաձեռնուել է այս՝ գալստանեան շարժումը: Շիրակի թեմի առաջնորդ Միքայիլ արքեպիսկոպոս Աջապահեանն, ի դէպ, հարցազրոյց է տուել կայքերից մէկին եւ հարցին՝ «տեղեկութիւն ենք ստացել, որ Մայր Աթոռում քննարկում են շարժման առաջնորդութիւնը քաղաքական ուժերին յանձնելու հարցը» արձագանքել է. ,չկայ այլպիսի քննարկում, բայց, անշուշտ, այս շարժումը չպիտի մնայ Բազրատ սրբազնի ուսերին, Բազրատ սրբազնը պիտի փոխանցի ինչ-որ մէկին»: «իսկ ու՞մ»: «Դայ արդէն ինքը թող որոշի, բայց ես իբրև անձանում եմ, որ չպէտք է լինի նախկին իշխանութիւններից եւ չպէտք է լինի այս իշխանութիւնից», -նկատել է Աջապահեանը՝ ըստ էութեան բացայացելով Մայր Աթոռի ներքին խոհանոցում առկայ տրամադրութիւնները: թէ ով է այդ «կուսական»՝ անաղարտ քաղաքական անցեալով ու ներկայով անձը, որը մաս չի կազմել ոչ նախկին իշխանութեանը, ոչ էլ՝ գործող, որին էլ պէտք է փոխանցուի շարժման առաջնորդութիւնը, եւ որն էլ կը լինի վարչապետի այլընտրանքալին թեկնածուն, համաձայնէք հեշտ լուծուող գլուխ-

կոտրուկ չէ: Եւ ամենայն հաւանա-
կանութեամբ այն կը լուծուի՝ այս
օրերին քննարկուող թեկնածունե-
րից մէկի անունը շուտով նշելով։
մասնաւորապէս՝ Արման Թաթոյ-
եանի, որը թէեւ ապաքաղաքական
պաշտօն է զբաղեցրել՝ Մարդու-
իրաւունքների պաշտպանի, սա-
կայն նրան ոչ մի կերպ հնարաւոր
չէ նախկին իշխանութեան հետ
կապ չունեցող սուբիեկտ համա-
րել. Թաթոյեանն, ինչպէս գիտենք,
Սերժ Մարգսեանի նախագահու-
թեան օրօք արդարադատութեան
նախարարի տեղակալի պաշտօնն
էր զբաղեցնում, երբ ՀՀԿ-ի կողմից
առաջարկուեց ՄիՊ թեկնածու եւ
ընտրուեց այդ պաշտօնում։

Գալստանեան շարժմանը մի-
ացած մէկ այլ պրոցեսոն էլ «Մի-
ասին»-ը՝ Արամ Մարգսեան, էղ-
գար Ղազարեան, Հրանտ Բագ-
րատեան գլխաւորութեամբ, նկա-
տենք, յայտարարել է վարչապետի
իր թեկնածուի անունը՝ ՀՀԾ-ի
օրօք վարչապետ աշխատած Հրանտ
Բագրատեանը։ Վերջինիս թեկնա-
ծութիւնը Հ1-ի եթերում վերա-
հաստատեց Արամ Մարգսեանը։
թեկնածուների թեկնածուն, ան-
շուշտ, ՀՀ երկրորդ նախագահն է,
որի անունը, սակայն, չի հոլո-
վում՝ շարժման վրայ թողնելիք
կողմնակի հետեւանքներից խուսա-
փելու համար։ Բայց իզուր, եթէ
«ստի ու կեղծիքի դէմ պայքարի»՝
կարգախօսով այս շարժումն իրօք
սոյն կարգախօսին համահունչ
գործեր, ապա քայլերթի ամե-
նասկզբից կը յայտարարէր իր
իրական շարժաւիթների եւ վար-
չապետի թեկնածուի անունը եւ
հրապարակ չէր իշեցնի հաւատի

Հերթական կողոպտչին:
Այսուհանդերձ, ով էլ Բագ-
րատ սրբազնի ուսերից վերցնի
շարժումն առաջնորդելու պատաս-
խանատուութիւնը, ստիպուած են
իջնել բեմից, ծաքրել գրիմը, վե-
րադառնալ աղեկվատութիւնան
դաշտ եւ պատրաստուել Աժ յա-
ջորդ ընտրութիւններին:

Ի դէպ, ճակատագրի հեզնանքով կամ գուցէ նախախնամութեան յուշմամբ դեռ 2023 թ. մայիսեան այս օրերին ժամանակ ՀՀ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանը յայտարարաց՝ «Երբ եկեղեցին ու պետութիւնը խառնուում են իրար, դրանից աւելի վտանգաւոր բան չկայ», «Եկեղեցին չի կարող բարձր լինել պետութիւնից, ուղղակի չի կարող»: «Բայց կայ նաեւ հետեւեալ հանգամանքը. Եթէ եկեղեցին ուղում է քաղաքական գործունէութիւն ծաւալել, Հայաստանը ժողովրդավական երկիր է, կարող է նաեւ քաղաքական գործունէութիւն ծաւալել, ոչ մի բան չի խանգարում, որ կուսակցութիւն ստեղծեն ու դրա շրջանակներում նաեւ քաղաքական գործունէութիւն ծաւալեն, ինչը, կարծում եմ, աւելի ազնիւ կը լինի: Եւ ընտրողների առաջ ու այլ քաղաքական մրցակիցների հետ էլ կը լինեն նոյն հարթութեան վրայ», - առաջարկել էր վարչապետը:

«Միվիք»

Բաքուն Իրանի Նախագահի Զոհուելու Առթիւ Ակնարկներ Անում՝ Խեղաթիւրելով Փաստերը

ՎԱՐԴԱՄ ԱԹԱՆԵՍՅԱՆ

«լաւըլիկ պաշտօնական այց»։
Միլի մէջլիսիք պատգամաւոր
Սաբիր Ռուսաստամիանլին, որ Ալի-
եւի քաղաքական թիմում լայտնի է
որպէս հակաիրանական քարոզու-
թեան «ծանր հրետանի» եւ անց-
եալ տարիներին մի քանի անգամ
խորհրդարանում հանդէս է եկել
«բաժանուած Աղրբեջանի ամբող-
ջականութիւնը վերականգնելու»
նախաձեռնութեամբ, լրատուամի-
ջոցներից մէկին ասել է, որ իրանի
նախապահը «բարձր տրամադրու-
թեամբ է բաժանուել» իւհամ Ալի-
եւից։ Նա աւելացրել է, որ «մառա-
խուղը եւ մանրահատ անձեւը

շրջանցելու այլ երթուղիներ կա-
յին, բայց ճակատագիրն ալդպէս կը
տնօրինել»: Միլի մէջլիսի պատ-
զամաւրու ներկա՞յ է եղել Ռեխիս-
ալիեւ հանդիպմանը, որքանո՞վ է
տեղեակ հայրենիք վերադառնալու
երթուղու ընտրութեան հարցին՝
խիստ կասկածելի է: Նա, ըստ
երեւոյթին, կրկնում է այն, ինչ
մշակուել է Ալիեւի աշխատակազ-
մում:

«Ատլաս» վերլուծական կենսո-
րոնի անօրէն Շահինօղլուն չի բա-
ցառում, որ Ռեիսիի ուղղաթիրուի
խորտակումը «ներքին պատճառ-
ներ ունենայ»։ Նա նկատել է տալիս
իրանական վերնախաւում գերա-
գոյն իշխանութեան համար սուր-
մարդակցութիւնը, իսկ քաղաքագիտ
Զարդուշա Ալիզադէն համոզուած
է, որ ողերգութեան պատճառների
մասին պատկերացում հնարաւոր է
ունենալ միայն ուղղաթիրուի «սեւ
արկղի» տեղեկութիւնները վեր-
ծանելուց լետով։

Յանսլուց յամոց։
Աչքի է զարնում տեղեկատվա-
քարոզչական մի գուգաղիպութիւն։
Իրանի Նախկին արտգործնախա-
րար Զարիֆը ողբերգութեան «յան-
ցաւոր պատասխանատու» է ան-
ուանել Միհացեալ Նահանգներին,

որի սահմանած պատժամիջոցների պատճառով իրանը զրկուած է ոչ միայն նոր աւխացիոն միջոցներ, այլև առկայ թոհիչքակազմը տեխ- նիկափէս սպասարկելու պարագա- ներ ձեռք բերելու հնարաւորու- թիւնից։ Պաքուի մամուլը վատ թաքցրած քամահրանքով գրում է, որ իրանի նախագահին սպասար- կել է «Ըգայ Շահ Փեհլեւի օրօք ձեռք բերուած ուղղաթիւո, որի ուղիովարուու խորտակման վաց- րի մասին ազդանշան չի արձակե- լ»։

իրականում ինչ է տեղի ու-
նեցել՝ կարող է պարզել միայն
հետաքննութիւնը, բայց նախկին
արտգործնախարար Զարիֆի յայ-
տարարութիւնը, կարծես, յուշում
է, որ իրանի պաշտօնական եզրա-
կացութիւնը կառուցուելու է ուղ-
ղաթիռի տեխնիկական թերութիւն-
ների կամ օդաչուի թոյլ առած
սխալի վրայ։ Թէեւ այդ դէպքում
հարց է առաջանում, թէ իրանի
նախագահին ուղեկցող երկու այլ
ուղղաթիռները, որ, անկասկած,
աւելի նոր եւ տեխնիկապէս առաւել
յագեցուած չէին, նոյն երթուղու

Ծար.ը էջ 6

Հրատարակելով հայաստանեան մամուլին մեջ
լոյս տեսնող տարբեր յօդուածներ «ՄԱՍԻՄ»
անպայմանօրէն չի բաժներ հոն արտայայտուող
բոլոր տեսակէտները

ՄԱՍԻՆ ՀԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

ՊԱՇՏՈՆԱԹԵՐԾ՝
ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ՀՆԴԱԿԵԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի

ԽՄԲԱԳԻՐ
ԳՐԻԳՈՐ ԽՈՏԱՆԵԱՆ

ՎԱՐԻՉ ՏՆՈՐԵՆ
ՎԱՐԵ ԱԶԱՊԱՐԵԱՆ

MASSIS Weekly

Organ of the Armenian Social
Democratic Hunchakian Party
of Western USA

1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
Mail: massis2@earthlink.net

(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August

ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA \$50.00, \$100.00 (First Class)
Canada \$125.00 (Air Mail)
Overseas \$250.00 (Air Mail).
All payments must be made in
US funds & Drawn on US banks.

Periodicals Postage Paid
at Pasadena CA.
Please Send Address Change To
MASSIS WEEKLY

Չի Բացառուիր, որ 1976-ի Քարտէզներով Շարունակուի Սահմանագատումը Սահմանի Ամբողջ Երկայնքով. Սիմոնեան

ՀՀ Ազգային ժողովի նախագահ Ալեք Սիմոնեան չի բացառեր, որ նոյն՝ 1976-ի քարտէզներով կը շարունակուի սահմանագատումը նաեւ Հայաստան-Աստրպէճան սահմանի ամբողջ երկայնքով, որով այժմ կ'իրականացուի սահմանագատումը Տառուշի հատուածին մէջ:

Այս մասին ան ըստ լրագրողներու հետ գրուցին:

«Կարելի է վիճել մէկ-երկու տարբերակի միջեւ, բայց եթե Սովետական Միութիւնն այդ սահմանները գծել է, իրենք հիմնականում, մի գուցէ տեղում յատուկ նաեւ նպատակ ունենալով, յատակ գծել են Հայաստան-Իրան եւ Հայաստան-Թուրքիա սահմանը, որովհետեւ դրանք եղել են Սովետական Միութեան արտաքին քարտէզները: Բայց մնացած քարտէզներն իրենք հնարաւորինս խառնել են, ասել են՝ մեր վարչական տարածքն է: Եւ խոդիրը քարտէզների մէջ եղել է միշտ յստակ փաստաթուղթ գտնել, որտեղ երկուստէք բան կայ: Հիմա գտել ենք, ունենք», - ըստ ան:

Հայ Ալեք Սիմոնեանի՝ այդ քարտէզները շատ քիչ կը տարբերին իրարմէ, եւ խօսքը մասշտաբներու տարբերութեան մասին է:

«Ճիշտ է, խօսքը մեթրերի մասին է, բայց այդ մեթրը կարող է ինչ-որ բան փոխել հողի վրայ, [խօսքը] մասշտաբների մասին է: շուդալից ձեւով»:

ՀՀ Ազգային ժողովի նախագահ Ալեք Սիմոնեան

Մասշտաբաւորման տրամաբանութեան մէջ կայ 1-ը 100 հազարի, 1-ը՝ 50 հազարի, 1-ը՝ 25 հազարի մասշտաբային քարտէզ, եւ այս տարբերակն այս պահի դրութեամբ ամենաընդունելին է: Մեզ համար նոյնական շատ ընդունելի տարբերակ է», - ըստ ան:

Աժ նախագահը նաեւ յայտարարեց. «Վստահեցնում եմ ձեզ՝ մի քանի տարի յետոյ այդ գիւղերը լինելու են օրինակելի գիւղեր, եւ 2026-ի ընտրութիւնների ժամանակ ՔՊ-ն այնտեղ յաղթելու է շուդալից ձեւով»:

Կարմիր Խաչի Աշխատակիցները Պաքուի Մէջ Այցելած Են Ղարաբաղի Նախկին Ղեկավարներուն

Կարմիր Խաչի Միջազգային կոմիտէի (ԿԽՄԿ) աշխատակիցները այցելած են Պաքուի բանտերուն մէջ ապօրինի պահուող Ղարաբաղի նախկին ղեկավարներուն:

Այս մասին յատնած է Ասրպէճանի մէջ ԿԽՄԿ ներկայացուցչութեան հասարակայնութեան հետ կապերու բաժնի ղեկավար իլահա Հուսէնովան:

«Ձերբակալուածներուն հետ

անհատական հանդիպումներ եղած են, պայմաններ ստեղծուած են, որպէսզի անոնք կապ հաստատեն իրենց ընտանիքներուն հետ: ԿԽՄԿ ընթացակարգերուն համապատասխան՝ տեսակցութիւններուն վերաբերեալ դիտարկումներն ու առաջարկութիւնները կը տրամադրուին բացառապէս կարողութեան դրագրերուն եւ Ասրպէճանի հետ սահմանագծման գործընթացին»: - ըստ այդորդագրութեան մէջ:

ԵԱՏՄ-ին Անդամակցութիւնը Շահութաբեր է Հայաստանի Համար. ՈՂ ԱԳ Փոխնախարար

Հայաստանի անդամակցութիւնը ԵԱՏՄ-ին անտեսական տեսանկիւնն ձեռնտու է երկրին: Այս մասին լրագրողներուն ըստ է Ռուսաստանի արտաքին գործերու փոխնախարաբ Ալեքսանտր Փանքին «Ռուսաստան-Խալածական աշխարհ» KazanForum» միջազգային տնտեսական համագումարի նիստէն յետոյ: «Հայաստանը ընդհանրապէս այս տարի ԵԱՏՄ նախ-

գահն է, կը կատարէ նախագահութեան գործառոյթները: Հայաստանը, ինչպէս նաեւ ԵԱՏՄ բոլոր անդամները, կը շահի անդամակցութեանէն», - ըստ այս:

Փանքինի խօսքով՝ անտեսական ընկերակցութիւնը ունի իրացման մէծ շուկայ, եւ անոր մասնակցութիւնը կ'ենթաղը բոլոր հարաբերութեան արդիւնական համագործակցութիւն-

Հայաստանի Դեսպանը Հանդիպած Է Պելճիքայի Ընտրութիւններուն Առաջադրուած Հայ Թեկնածուներուն

Դեսպան Տիգրան Բալայեան կը հանդիպայի Պելճիքայի մէջ կայանալիք ընտրութիւններուն մասնակցող Հայ թեկնածուներուն հետ

Պրիւքսէլի մէջ Հայաստանի դեսպան, ԵՄ-ի մէջ ՀՀ մշտական ներկայացուցիչ Տիգրան Բալայեանը հանդիպում ունեցած է Պելճիքայի մէջ կայանալիք շրջանավային դաշնական ընտրութիւններուն առաջադրուած Հայ թեկնածուներուն է, ինչ որ պէտք է տեսանելի եւ հնչեղ ըլլայ ամբողջ հայութեան շրջանակներուն մէջ:

Պատգամաւորի թեկնածուները իրենց հերթին պատմած են նախընտրական քարոզարշակ մանրամասնութիւններուն եւ ընտրութիւններուն հանարաւոր արդիւնքներուն մասին, իրաքանչիւրը ներկայացուցած է իր կուսակցութեան հնարաւորութիւններն ու արձանագրությունները: Թեկնածուները խոստացած են ընտրուելու պարագային Հայաստանին եւ Լեռնային Ղարաբաղին վերաբերող հարցերը մշտապէս պահելու շաղագրութեան կեդրոնին եւ բարձրացանել նշեալ հարցերը բոլոր հնարաւոր հարթակներու վրայ:

Հանդիպման աւարտին դեսպան Տիգրան Բալայեան բոլորին յաշողութիւն մաղթած է:

ՀՀ Զինուած Ուժերը Կը Շարունակուին Զօրակարժութիւնները

Հայաստանի Զինուած ուժերուն մէջ կը շարունակուին ուազմավարական հրամանատարներու զօրավարակութիւնները:

Խղաղակուած են մարտավարական շարք մը դրուագներ, ստուգուած են հրամանատարներու՝ գործողութիւններու ծրագրաւորման եւ ղեկավարման կարողութիւնները:

Զօրավարժութեան գործնական փոխարկութիւններ մէկուն հետեւած է պաշտպանութեան նախարարի առաջին տեղակալ, ԶՈՒ գլխաւոր շտա-

բի պետ, զօրավար-լեյթենանթ խուսարտիւնը:

Զօրավարժութեան մէջ ներգրաւուած ստորաբաժանումներու ղեկավարները ցուցադրած են գործողութիւններու ներգանցնելու, ներդաշնակ ու գործնական առաջադրանքներու կատարելու իրենց մարտավարամասնագիտական գիտելիքներն ու կարողացան նշեալ հարցերը բոլոր հնարաւոր հարթակներու վրայ:

Զօրավարժութիւնը աւարտած է Մայիս 20-ին:

Րոբէն հաստատուած են տարբեր տնտեսական ցուցանիշներու:

ԵՐԵՎԱՆՆ ՈՒ ՏԵԼԻՀԻՆ ԿՐ ՓԱԽԱՔԻՆ ԽՈՐԱԳՈՒՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ՝ ՉՍԱՀՄԱՆԱՎԻԱԿՈՒԻԼ ՊԱՇՏՈՎԱՆԱԿԱՆ ԳԱՆՈՒՄՆԵՐՈՎ

Երեւանն ու Տելիհին կը ծրագրեն պաշտպանական համագործակցութեան հարցերով աշխատանքային խումբ ստեղծել, սա որոշուած է երկու երկիրներու ռազմական կառուցքներու առաջին խորհրդակցութեան ընթացքին: Թէ յատակինչ գործառութեան պիտի ունենայ աշխատանքային խումբը, ու ովքեր պիտի ներառուին անոր մէջ, կողմերը չեն բացայացեր:

«Ապրի Հայաստան» կեդրոնի աւագ գիտաշխատող Լէոնիտ Ներսիսեանի գնահատմամբ՝ երեւանն ու Տելիհին կը փախաքին աւելի աշխուժացնել համագործակցութիւնը ռազմական ոլորտին մէջ՝ չսահմանափակուելով միայն պաշտպանական գնումներով. «Երկու կողմն էլ շատ հետաքրքրուած են՝ ունենալ աւելի խորը համագործակցութիւն»:

Ռազմական վերլուծաբանը չի բացառեր՝ հնարաւոր է հետապային Տելիհին նաեւ Հայաստանի գինուժի համար վերապատրաստումներ կայացնէ: Կը շեշտէ՝ հանդիպման ընթացքին այդ հարցն ալ քննարկուած է:

«Ինչոր մի օր կարող ենք տեսնել համատեղ գորավարժութիւններ», - նշեց ան:

Հայաստանն ու Հնդկաստանը նախօրէի հանդիպման ընթացքին

հաստատած են երկու պաշտպանութեան նախարարութիւններուն միջն 2024-2025 թուականներու համագործակցութեան ծրագիրը: Թէ ինչ կ'ենթադրէ այն, կողմերը չեն յստակացներ: Երեւանն ու Տելիհին բաց կը յայտարարեն, որ 20 թուականի պատերազմին յետոյ կը համագործակցին պաշտպանական ոլորտին մէջ, սակայն գնումներուն տեսակն ու ծաւալները չեն բացայատեր:

«Այսօր որ վերցնենք՝ Հնդկաստանը գոյնէ զէնքի գնումների մէջ Հայաստանի ամենամեծ գործընկերն է, եթէ հաւատանք այն լրատութեան յօդուածներին, որ Հնդկաստանում են մեծամասմբ տպուել, թուերի ու քանակի մասին այն զէնքի ու գինամթերքի մասին, որ գնուել է, դա շատ մեծ տարբերութեամբ առաջին տեղն է զբաղեցնուում», - ըստ Լէոնիտ Ներսիսեանը:

Հնդկական լրատուածմիջոցները մինչ այս պահը հաղորդած են Հակատրոնային համակարգերու, բազմափողանի հրթիւային կայաններու, քարշակային հրետանային համակարգերու եւ հառավիշներու ձեռքբերման մասին, պնդած, թէ անոնց համար հարիւր միլիոնաւոր տոլարներ վճարած է երեւանը:

Հայաստանի Նախագահը Յաւակցած է Իրանի Կառավարութեան Ու Ժողովուրդին

Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ Վահագն Խաչատրյանը տարեան ցաւակցած է Իրանի կառավարութեան եւ ժողովուրդին՝ ուղղաթիւուի հիմքամական համապատասխան նախագահին համապատասխան նախագահին եւ անոր ուղեկցող անձնակազմի գոհուելուն առնչութեամբ:

«Խորապէս ցնցուած եմ ուղղաթիւուի կործանման սարսափելի լուրից, որի հետեւանքով գոհուեցին

իրանի իսլամական Հանրապետութեան նախագահ Սելիս իսլամահիմ Ռայիսին, արտաքին գործերի նախարար Հոսեն Ամիր Ապտուլահենը, պաշտօնատար այլ անձինք:

«Իմ անկեղծ ցաւակցութիւնն եմ յայտնում իրանի կառավարութեանը եւ բարեկամ ժողովրդին: Մենք կիսում ենք իրանի ժողովրդի վիշտը եւ մաղթում տոկունութիւն ու ուժ այս դժուարին պահին», - «X»-ի իր էջ

Բարուն Իրանի Նախագահի Զոհուելու Արթիւ

Հարունակուած է 2-էն

Եւ նոյն եղանակային պարագաներում ինչպէս են յաջողութեամբ վայրէջք կատարել: Հստ տեղեկութիւններ՝ Թաւրիդի օդանաւակայանում, որտեղ պէտք է ժամանէր նաեւ նախագահ Ռեիսին:

Այս ֆոնին խիստ առտառոց է, որ «թուրան» գործակալութեան խմբագրականում երկու անգամ ուղղաթիւուի փոխարէն օգտագործուած է թամանէր:

ուած է «իրանի նախագահի ինքնաթիւու» ձեւակերպումը, ինչպէս եւ այն, որ իշխանամեր հազոր. աշխատավարակել է Ռեիսիի ուղղաթիւուի թուիչքային վերջին լուսանկարը, որ ակնյայտորէն արուած է իլհամ Ալիեւի պատուիրակութեան որեւէ անդամի կամ անվտանգութեան ծառայութեան աշխատակցի կողմից: Լրատուամիջոցը հէնց այդպէս էլ դրէլ է. «Իրանի նախագահ էր ինչպէս Ռեիսիի ուղղաթիւուի վեր-

Հայաստանի Ժողովուրդը Պատրաստ Ձէ Արկածախնդրութեան

Հարունակուած է 1-էն

րանէն ներս պիտի սկսին Վարչապետին անվտահութեան յայտնելու գործընթաց, որուն համար կը պակսի մէկ պատգամաւոր եւս, որպէսզի միանայ իրենց: Շարժումը սկսելէն նօտ երկու շաբաթ անց այդ մէկ պատգամաւորի փնտուութը տակաւին կը շարունակուի:

Երրորդ սկսալը եղաւ այն, որ բեմէն հնչեցին անհանդուրժողութեան, սպառնալիքներու ու ատելութեան խօսքեր՝ փոխանակ ներկայացնելու Շարժումի յստականական մասը կը առաջարկելիք թեկնածուի անունը: Այդ բոլորի մասին ոչինչ չլեսլով, յաջորդ հանրահաւաքներուն արդէն հրապարակը պարագուած էր: Իսկ անհազանութեան վրայ հաւաքուած ժողովուրդին մէկ մասը հսկապէս ներկայ էր ինանալու յստական դիրքութեան մէջ առաջարկանութեան չունեցուած արտօնութիւններու հարցը: Արդէն իսկ կը լսուն ձայներ, թէ երբ եկեղեցին մուտք գործէ քաղաքականութեան մէջ, պետութիւնն ալ իրաւունք պատրաստ է եւ ուսանողական դասադրութեան կազմակերպելու մուտք մնացին անպատասխան անպատասխան անպատասխան:

Երկոյիս Բագրատ սրբազան բաւարարուի վակակ սրահներու մէջ հանդիպումներ կազմակերպելով ու Երեւանի Ս. Աննա եկեղեցւոյ շրջափակին մէջ քանի տասնեական առաջարկելիք թեկնածուի անունը: Այդ բոլորի մասին ոչինչ չլեսլով, յաջորդ հանրահաւաքներուն արդէն հրապարակը պարագուած էր: Այդ իսկ կը լսուն ձայներ, թէ երբ եկեղեցին մուտք գործէ քաղաքականութեան մէջ, պետութիւնն ալ իրաւունք պատրաստ է եւ ուսանողական դասադրութեան մուտք մնացին անպատասխան անպատասխան անպատասխան:

Ներկայիս Բագրատ սրբազան բաւարարուի գրաւարարուի վակակ սրահներու մէջ հանդիպումներ կազմակերպելով ու Երեւանի Ս. Աննա եկեղեցւոյ շրջափակին մէջ քանի տասնեական առաջարկելիք թեկնածուի անունը: Այդ բաւարարուի գրաւումի ընթացքին եւ ի յայտ եկաւ այն, որ Հայաստանի ժողովուրդը իշխանութիւններուն հանդէալ իր ունեցած արգում դժգոհութիւններով կազմակերպարութեամբ պատրաստ է եւ բարեկալու արկածախնդրութեամբ:

Բագրատ սրբազան ունի նաեւ վարչապետ դաշնական յաւական կազմակերպութիւններու հանդէալ իր ունեցած արգում դժգոհութիւններով կազմակերպարութեամբ պատրաստ է եւ բարեկալու արկածախնդրութեամբ:

Այցելած է

լալով երկրադարձի չի կրնար ստանձնել այդ պաշտօնը: Հայաստանի Սահմանադրութեամբ յստակ արձանագրուած է որ, Վարչապետը վերջին չորս տարիներուն պէտք է ըլլայ բացառապէս Հայաստանի Հանրապետութեան քաղաքացի:

Բագրատ սրբազան երեւան հասնելու առաջին օրերուն իսկ յայտարարեց, որ ինք երկար սպասելու ժամանակ չունի եւ հարցերը պէտք է հանգուցալուծուին 7-10 օրերու ընթացքին: Իր իսկ կողմէ սահմանուած այդ պայմանաժամը վաղուց աւարտած է եւ եկած ժամանակակը, որ ան վերադարձ է այս սահմանուած արձանագրութեամբ:

Պարզեց Պարզեց Սպատական պատճառաւ Եկեղեցին որպէս հոգեւոր հաստատութիւն մեծ բան կորսնց ուղարկուած արտօնութիւններու հարցը: Արդէն իսկ կը լսուն ձայներ, թէ երբ եկեղեցին մուտք գործէ քաղաքականութեան մէջ, պետութիւնն ալ իրաւունք պատրաստ է եւ ուսանողական դասադրութեան մուտք մնացին անպատասխան անպատասխան անպատասխան:

Նման շարժումներու յաջութեան գլխաւոր գրաւականը ժողովուրդային լայն աջակցութիւնն է բան մը որուն պակասը զգալի էր հոգեւորականներու առաջնորդութեամբ սկսած շարժումի ընթացքին եւ ի յայտ եկաւ այն, որ Հայաստանի ժողովուրդը իշխանութիւններուն հանդէալ իր ունեցած բազում դժգոհութիւններու հանդէալ իր ունեցած արգում դժգոհութիւններով կազմակերպարութեամբ պատրաստ է եւ բարեկալու արկածախնդրութեամբ:

Գ. ԽՈՏԱՍԵԱՆ «ՄԱՍԻՄ»

«Դրական եմ գնահատել կատարուած աշխատանքը եւ բոլոր պատասխանատուններին յանձնարարել խստօրէն համարակացուցին ու ծրագրերն աւարտել ժամանակին»:

Պապիկեանը այցելած էր նաեւ մարտական հերթապահութիւններէն մէջ կուն մանրամաս

Volume 44, No. 20

Saturday, May 25, 2024

Delimitation an Important Milestone for Reinforcement of Sovereignty and Independence – PM Pashinyan

YEREVAN (Armradio) — Delimitation of the border in the section of four villages is a great success, Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan said at the government sitting today.

First, he said, it is an important milestone for further development and reinforcement of our sovereignty and independence.

"Second, for the first time since the independence our republic has an officially delimited border, which will considerably increase the level of security not only in the section of the mentioned villages, but also all along the Armenian-Azerbaijani border," PM Pashinyan said.

He reminded that the delimitation was carried out on the basis of 1976 maps, the latest Soviet maps of de jure importance.

"Our principled stance in the process was to reproduce the borders de jure existing at the time of USSR collapse rather than create new ones. For this purpose we were referring to the Alma-Ata Declaration," he said.

The Prime Minister said the principle will work for the delimitation of other sections of Armenia-Azerbaijan border.

"I am convinced that we have made a decision which is an important milestone on the path of implementation of our strategic goal announced back in 2019. That strategic goal is to create conditions for the endurance of the sovereign and independent Republic of Armenia. One of the conditions has been ensured," PM Pashinyan state.

On May 15, 2024, the 9th meeting of the Commission on Delimitation and Border Security of the State Border between the Republic of Armenia and the Republic of Azerbaijan and the State Commission on the Delimitation of the State Border between the Republic of Azerbaijan and the Republic of Armenia was held on the border between the Republic of Armenia and the Republic of Azerbaijan, under the chairmanship of Deputy Prime Minister of the Republic of Armenia Mher Grigoryan and Deputy Prime Minister of the Republic of Azerbaijan Shahin Mustafayev.

During the meeting, the Commissions, in accordance with the Protocol of the 8th meeting dated April 19, 2024, discussed the accomplished work and, taking into account the adjustment of coordinates based on the geodetic measurements on the ground, in accordance with the 1976

topographic map of the General Staff of the USSR Armed Forces, that passed duty procedure in 1979, agreed on the Protocol-description of the borderline sections immediately between the settlements of Baghanis (Republic of Armenia)–Baghanis Ayrum (Republic of Azerbaijan), Voskepar (Republic of Armenia)–Ashaghi Askipara (Republic of Azerbaijan), Kirants (Republic of Armenia) – Kheyrimli (Republic of Azerbaijan) and Berkaber (Republic of Armenia) – Ghizilhajili (Republic of Azerbaijan), in order to bring them into compliance with the legally justified interrepublican border that existed within the Soviet Union at the moment of its dissolution.

A Protocol was signed on the meeting results. The sides agreed to set the date and the place of the next meeting of the Commissions in working order.

Security Council Secretary: 'Not an Inch of Armenian Land Ceded to Azerbaijan'

YEREVAN — Not an inch of Armenian land has been ceded to Azerbaijan during the border delimitation process, Armenia's Security Council Secretary Armen Grigoryan stated on Friday.

Representatives of Yerevan and Baku signed a border delimitation protocol on Wednesday that recreated the old border between Soviet Armenia and Soviet Azerbaijan, based on a 1976 map. The border will separate the Armenian settlements of Baghanis, Voskepar, Kirants and Berkaber in the Tavush province from the abandoned Azerbaijani villages named Baghanis Ayrum, Asagi ?skipara, Xeyrimli, and Qizilhacili.

"Until now, we had our troops in this area, and the communities had no access to their land as our military had its positions there. Now that our armed forces are withdrawing from this area, the lands become accessible to the local villagers, enabling them to work on those," Grigoryan said as he spoke

to the Public Television of Armenia.

He referred to the delimitation process as "successful", and said this portion of the border is an important test case that proves that further border delimitation will continue to refer to the 1976 maps.

Grigoryan also commented on

Continued on page 4

PM Pashinyan and CIA Deputy Director Discuss International, Regional Issues

YEREVAN — Prime Minister Nikol Pashinyan met with the deputy director of the U.S. Central Intelligence Agency, David Cohen, in Yerevan on Tuesday.

In a short statement on the meeting, Pashinyan's press office said they discussed U.S.-Armenian relations and "issues pertaining to the international agenda." It did not elaborate.

Nor did the office release any photographs of the meeting, in contrast with its usual press releases on Pashinyan's face-to-face conversations with foreign officials. Cohen also had a meeting with Secretary of Armenian Security Council Armen Grigoryan.

CIA Director William Burns paid a surprise visit to Armenia in July 2022. He held talks with PM Pashinyan and Armen Grigoryan. Two months later, Grigoryan visited the CIA headquarters in Langley, Virginia during a trip to the United States. No details of those talks were made public.

In December 2022, Grigoryan met with the chief of Britain's foreign intelligence agency, Richard Moore, in London. A few days later, Moore flew to Yerevan for talks with Pashinyan. The two men met again in February this year on the sidelines of an international security conference in Munich.

Armenian Government Extends Condolences on Death of Iranian President

YEREVAN — Armenia's political leadership expressed on Monday condolences over the deaths of Iran's President Ebrahim Raisi and Foreign Minister Hossein Amir-Abdollahian in a helicopter crash.

The deaths were announced early in the morning after Iranian authorities found in mountainous terrain near Iran's border with Azerbaijan the wreckage of the helicopter that carried Raisi, Amir-Abdollahian and six other passengers and crew.

Head of the Iranian Red Crescent Society Pir Hosein Kolivand said on Monday morning that all passengers and crew of the helicopter were killed. The crash occurred on its way to the city of Tabriz.

In a message to Iran's Supreme Leader Ayatollah Ali Khamenei, Prime Minister Nikol Pashinyan said he is "shocked" by the deadly crash.

"I am shocked by the death of the President of the Islamic Republic of Iran and his accompanying delegation

in the helicopter crash. On behalf of the Government and people of the Republic of Armenia, I express my sincere condolences and words of comfort on the tragic death of my dear friend and colleague President Seyed Ebrahim Raisi, Foreign Minister Hossein Amir Abdollahian and their entourage. I express my support to the government and the people of the Islamic Republic of Iran and wish them strength and steadfastness in this difficult time," the Armenian Prime Minister's message reads.

President of the Republic of Armenia Vahagn Khachaturyan also conveyed his condolences to the government and people of Iran following the tragic helicopter accident that claimed the lives of the President of the Islamic Republic of Iran and his accompanying staff.

"Deeply shocked by the devastating news of helicopter crash, which

Continued on page 4

FM Mirzoyan Reminds Council of Europe About Karabakh Refugees and Armenian Prisoners of War

STRASBOURG—Addressing the 133rd Session of the Committee of Ministers of the Council of Europe Armenian Foreign Minister Ararat Mirzoyan reminded the human rights organization about the Karabakh refugees and Armenian prisoners of war, but noted positives in negotiations with Azerbaijan.

Mirzoyan said: ‘In September 2023, after 9 months of blockade, the world witnessed the forcible displacement of the indigenous Armenian population of Nagorno-Karabakh as a result of Azerbaijan’s military attack on the region, as documented by the Commissioner for Human Rights after her fact-finding visit in October 2023.

With the help of the international community, the Armenian Government has taken necessary measures to meet the short-term needs of the refugees. Another pressing humanitarian issue remains the issue of the release of all Armenian prisoners of war and civilians illegally detained in Azerbaijan.

Along with this, we should also note the positive developments. In April, Armenia and Azerbaijan finally started the delimitation process based on the 1991 Alma-Ata declaration,

which was welcomed by many countries and organizations, including the Secretary General of the Council of Europe.

Following my most recent meeting with the Azerbaijani counterpart on 10-11 May in Almaty, Armenia reaffirms its commitment to the lasting, stable peace in the South Caucasus based on mutual recognition of territorial integrity as per Alma-Ata declaration, the delimitation of the state border in line with the Alma-Ata Declaration, as well as the unblocking of communications under the sovereignty and jurisdiction of two states, based on the principles of equality and reciprocity.

We believe the Council of Europe with its conventional system, has an important role to play in contributing to the democratic security of Europe and upholding the rights of all persons living in its geographical area.’

According to available information, Azerbaijan officially confirms the fact of holding only 33 Armenian prisoners of war and civilians, but Armenian human rights activists say there are another 80 captured Armenians.

Armenia to Open Embassy in Cyprus

YEREVAN — The Republic of Armenia will open an embassy in Nicosia, capital of the Republic of Cyprus, the Armenian government announced on Thursday, May 18.

According to the government, the diplomatic representation in Cyprus will contribute to the further development of relations between the two friendly countries.

Traditionally friendly countries, Armenia and Cyprus have managed to develop strong interstate relations. A high-level political dialogue is currently under way between the two countries, and there is a multi-sector bilateral agenda.

The continuous development of Armenian-Cypriot relations has been highlighted by mutual visits of high-ranking officials, the creation of a broad legal framework and an active political and economic dialogue between the two countries.

Currently Armenia's Ambassa-

dor to Greece also serves as Ambassador to Cyprus (seat in Athens). The seat of the Cypriot Embassy in Armenia is in Moscow.

On March 14, 2024, the Cypriot side informed in an official statement about the decision of the Council of Ministers of Cyprus of February 27, 2024 to open a diplomatic representation (embassy) of Cyprus in Armenia (seat in Yerevan).

Armenian and Indian Defense Ministries Hold First Defense Consultations in Yerevan

YEREVAN — Defense Ministries of Armenia and India held first defense consultations in Yerevan highlighting their growing military ties.

The consultations were held under the chairmanship of Levon Ayvazyan, Head of the Defense Policy and International Cooperation Department at the Armenian Defense Ministry, and Shri Vishwesh Negi, Joint Secretary for International Cooperation of the Indian Defense Ministry.

Indian Ambassador to Armenia Nilakshi Saha Singha and Military Attaché, Brigadier General Naveen Nijhawan were also in attendance.

The Armenian Defense Ministry said senior military officials from the two states approved on Tuesday a plan of joint actions for 2024 and 2025 and set up a “working group” tasked with coordinating them. Indian-Armenian military cooperation will involve not only arms supplies but also military

education, “tactical training” and “exchange of experience,” it said without going into details.

New Delhi and Yerevan have already deepened that cooperation since the 2020 war in Nagorno-Karabakh war during which India’s arch-foe Pakistan strongly supported Azerbaijan. In particular, they have signed multimillion-dollar contracts reportedly calling for the delivery of Indian artillery systems, anti-tank rockets and anti-drone equipment to the Armenian army.

Leonid Nersisyan, a defense analyst with the APRI Armenia think-tank, suggested on Wednesday that India has become Armenia’s number one arms supplier. He said the two sides are now “very interested” in going farther.

“One day we may see joint military exercises,” Nersisyan told RFE/RL’s Armenian Service.

Luxembourg Parliament Adopts Motion Supporting Armenia

LUXEMBOURG — The Chamber of Deputies of Luxembourg unanimously adopted a motion expressing support for Armenia, as well as the establishment of peace and stability in the region, the Mission of Armenia to the EU announced on Thursday.

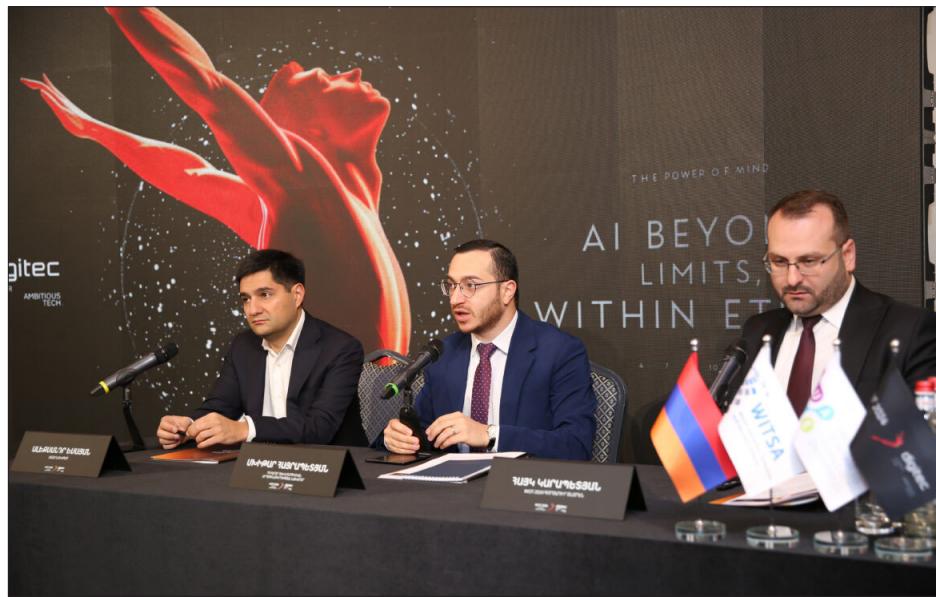
The motion condemns the forced exodus of more than 100,000 Armenians from Nagorno-Karabakh as a result of Azerbaijan’s unjustified military operation.

The motion says the International Court of Justice order of 17 November 2023 underscores the importance of adhering to international law, as well as calls for the immediate release of Armenian prisoners of war by Azerbaijan.

Emphasizing the recognition of territorial integrity of the South Caucasian countries, on the basis of Alma-Ata Protocol of 1991, the motion encourages the demarcation works between Armenia and Azerbaijan, as well as establishment of diplomatic relations in the region and commends Armenia’s democratic progress and its ratification of the Rome Statute.

Furthermore, the motion emphasizes the importance of deepening EU-Armenia relations through a new partnership program and advocates for the EU’s increased role in mediating the Armenia-Azerbaijan conflict. Additionally, it encourages the strengthening of economic, scientific and educational ties between Luxembourg, the EU, and Armenia.

World Congress on Innovation and Technology in Yerevan to Unveil Armenia as New Tech Hub of Global Game-Changers

YEREVAN-Yerevan will host the World Congress on Innovation and Technology (WCIT) 2024 on October 04-07, 2024, the Union of Advanced Technology Enterprises of Armenia (UATE) has announced.

Under the headline "THE POWER OF MIND: AI Beyond Limits, Within Ethics," WCIT 2024/DigiTec will feature a high-level Congress program, B2B meetings, the WITSA World Cup (WWC) for scaleups, innovation showcases, business presentations, workshops, and more.

UATE is organizing WCIT 2024 in Armenia this year in a high-level partnership with DigiTec, the region's largest annual event dedicated to innovation and technology.

The cooperation between WCIT 2024 and DigiTec showcases the high-level partnership, highlighted by the joint branding of the event, symbolizing a comprehensive approach to "The Power of Mind," especially the Armenian human power.

WCIT 2024/DigiTec Congress will serve as a global platform to amplify the impact of information technologies, emphasizing the importance of applied sciences, investments, and presence across diverse regions and economies. Armenia, as a prominent technological hub in the region, has seen a surge in global technology companies setting up their research and development (R&D) offices and branches in recent years.

Thanks to the conference, many companies will discover the opportunities and potential to establish their scientific research centers. Moreover, it aims to underscore the pivotal role of applied sciences in fostering regional socioeconomic development through innovations and Tech solutions while also showcasing the future and advancements in technology, particularly in the realm of AI and the areas affected.

Armenia has firmly positioned itself as a tech hub on the global technology map. WCIT 2024/DigiTec will highlight Armenia's technological capacity to key companies in the sector, enticing them to collaborate on academic research projects, establish branches, and develop business centers. The congress will offer a comprehensive agenda catering to diverse stakeholders and will attract thousands of local and international delegates.

Through interactive sessions and exclusive panel discussions, attendees will gain access to the latest global ICT innovations, best practices, and cutting-edge solutions.

Participants will have the platform to network and showcase their investment projects and ideas, paving the way for mutually beneficial partnerships with international entities and driving sustained technological leadership and innovation. All attendees will be given the opportunity to establish prospective cooperation with both Armenian and international partners.

Key highlights of WCIT 2024/DigiTec include an opening ceremony with breathtaking tech solutions, captivating presentations by international and local industry leaders, and extensive opportunities for informal networking.

In 2024, the World Congress on Innovation and Technology (WCIT) and DigiTec will introduce the tech potential of Armenia and the region to the international community while providing a platform for local organizations to showcase their achievements in the field.

This year's World Congress on Innovation and Technology will have an emphasis on Artificial Intelligence (AI) and its societal impact, ethics, and future.

Experts from various fields will convene to discuss ethical innovation, human-machine collaboration, and AI regulations with global implications under the theme of "Ethics, Society, and Governance."

Additionally, sessions on "Green AI" will explore environmentally conscious AI solutions for sustainability, while discussions on "AI in Social Media and Marketing" will address reaching marginalized consumers and enhancing marketing efficiency.

Another highlight includes "The Female Grace of AI," advocating for gender equality and economic empowerment in the digital sphere. Furthermore, sessions will explore AI's role in crisis response, innovative opportunities in digital innovation, and the challenges and best practices shaping AI's future, featuring leading industry figures in panel discussions.

A dedicated platform will be allocated for managing and applying AI across various private and public domains.

Armenian American Museum Hosts Sold Out Horizon Gala

LOS ANGELES -- The Armenian American Museum hosted the highly anticipated Horizon Gala on Saturday, May 11, 2024. The signature annual event, which supports the developing institution, drew a full house of supporters to the prestigious InterContinental Los Angeles Downtown.

The evening commenced with welcoming remarks by Master of Ceremonies Talin Yacoubian, who serves as the Board of Trustees Co-Treasurer for the museum representing Armenian General Benevolent Union Western Region.

"Let's raise a glass to how far we have come and the glorious future that is waiting for us," stated Master of Ceremonies Talin Yacoubian. "Together, let's keep fueling this dream and watching it blossom into something truly extraordinary – a beacon of inspiration for generations to come.

Cheers to our museum in making."

The National Anthems were performed by renowned singer Alene Aroustamian.

The Invocation was conducted by Board of Trustees Co-Chairs Archbishop Hovnan Derderian representing the Western Diocese of the Armenian Church of North America, Archbishop Kegham Khatcherian representing the Western Prelacy of the Armenian Apostolic Church of America, Reverend Hendrik Shanazarian representing the Armenian Evangelical Union of North America, and Bishop Mikael Mouradian representing the Armenian Catholic Eparchy of the United States and Canada.

The Message of the Museum was delivered by Horizon Gala Chair Avedik Izmirlian, who serves as the Board of Trustees Co-Treasurer for the museum representing Armenian Cultural

Foundation.

"Your support of the Armenian American Museum can make an impact in the life of future generations," stated Horizon Gala Chair Avedik Izmirlian. "The spirit that united us in this unprecedented venture is vital to our community because it enhances our collective achievements and makes it possible to carry out our dreams."

Next, the museum presented the world premiere of a special music and dance video project featuring an original musical score written for the museum called Hope Rising. Following the video premiere, Gevorkian Dance Academy made a grand entrance into the ballroom and delivered a crowd-pleasing live dance performance.

Following dinner, the program continued with a comedy performance by internationally acclaimed and award-winning entertainer Kev Orkian, who traveled from London to Los Angeles

to support the Armenian American Museum.

Mayor Elen Asatryan delivered remarks reaffirming the City of Glendale's commitment to the museum project and expressing her excitement for the future museum campus at Glendale Central Park that will feature a new central lawn, outdoor amphitheater, and children's park to serve museum patrons and the general public.

Next, the Horizon Award was presented to Michael A. Goorjian, an accomplished Armenian American director, writer, and actor. He has starred in many films and television series with notable roles in Leaving Las Vegas, SLC Punk, Party of Five, Illusion, and more. He won an Emmy Award for his role in the television movie

Continued on page 4

Remembering an Icon of Armenian Music: Soprano Arpine Pehlivanian

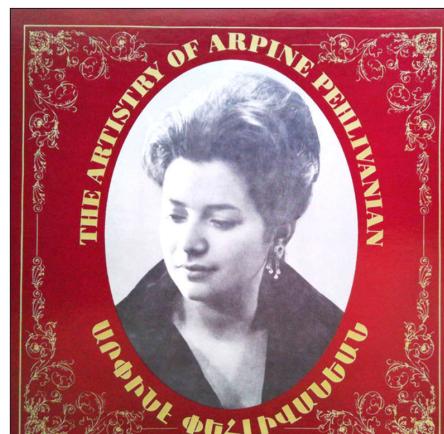
Twenty years ago, the Armenian community lost a well-respected and admired vocalist and musical educator Arpine Pehlivanian. Celebrated as a lyric collatura soprano, Arpine Pehlivanian received countless accolades for her preservation of and contributions to Armenian musical tradition. April 24, 2024 marks the eightieth anniversary of her birth.

Known across many generations of the Armenian diaspora for her performance of the Armenian lullaby *Oror Im Balas* (composed and arranged by Parsegh Ganatchian), Madame Pehlivanian worked tirelessly to educate generations of musicians in her native Lebanon and the United States. Her efforts earned her the apppellations 'Ambassador of Armenian Song' and 'Nightingale of the Armenian Diaspora' (Asbarez 2004).

Born in Beirut Lebanon; soprano Pehlivanian rose to acclaim as official soloist to the National Symphony of Lebanon; and Professor of Voice and Piano at the Lebanese National Conservatory of Music. She became the first singer from the Armenian diaspora to perform a leading role in the Soviet-era Spendiarov Opera House in Yerevan and first performed in Carnegie Hall in 1974. Altogether, Madame Pehlivanian performed in over 800 major concerts across the world and entertained countless generations of fans.

Her mastery of Armenian musicology included collaborations with countless musicians throughout the world. Many of these performances were based on the musical narratives of Komitas and his tutelage.

Notable recordings include *Kele – Komitas* and *Krounk – Komitas* with Boghos Gelalian Piano (Menakian Records), *Chantés Par La Célèbre Cantatrice Arpiné Pélivanian* (1968, La Voix de Paris), *Artistry of Arpine*

Pehlivanian (1982), *Armenian Sacred Music* (1986), *Arpine Pehlivanian, Armenian Romance Songs* (1997), and *A Musical Journey Through her Life* payed homage to traditional and contemporary Armenian music.

Upon emigrating to the United States during the Civil War in Lebanon, Madame Pehlivanian continued her passion for music through her teaching positions and performances. She played piano alongside her daughter Elizabeth at the first Armenian Music Awards in 1998; and in 2000 she participated in the Armenian Music Festival to mark the 1700th Anniversary of the proclamation of Christianity in Armenia.

Her dedicated work was recognized through the Sts. Sahag and Mesrob Medal of the Holy See of Etchmiadzin and bestowal of Dame de la Grande Maison de Cilicie by the Holy See of Cilicia. Throughout her illustrious career, Soprano Pehlivanian embodied the essence of Armenian musical heritage and embellished the tradition of song within the Armenian communities across the homeland and diaspora.

Soprano Pehlivanian remains a beacon for future generations and an inspirational leader of Armenian resilience and spirit.

Security Council Secretary

Continued from page 1

the claims made by the Armenian opposition that Armenia allegedly unilaterally ceded land to Azerbaijan; he said Armenia gave away no portion of its territory.

"Lands that are yours and lands that you controlled for some time are different things. The legitimacy is where the Armenian border lies, and what belongs to Armenia as a result of the legitimate border delimitation process is what's truly yours," he stated.

Additionally, Grigoryan also commented on the opposition's claims that delimiting the border between the two countries that have no diplomatic relations is allegedly illegitimate; he said that such a thing is truly unprecedented, but is now reality. "Generally, we are making an important decision, we are drawing up Armenia's border," he said.

Grigoryan was also asked whether there are any guarantees that Azerbaijan will not pull out of the agreements further into the delimitation process. The Security Council Secretary noted that the international community is providing strong support for the de-

limitation, and the possibilities the Armenian side sees following the delimitation, as well as the successful test case, will help move the process forward.

Grigoryan stressed that there are no delimitation-related issues in the Armenian villages of Baghanis, Voskepar, and Berkaber, although there are some areas of concern in the village of Kirants.

"We shall solve the issue with this road [going near Kirants]. As of now, there is no issue, and if there is an issue in the future, we'll solve it," he said.

In addition to this, Grigoryan said there are four buildings that will not remain inside Armenia's borders, according to the 1976 map.

"The government will solve all those issues, we'll have a road that will go entirely through Armenia's territory. We are certain that this process creates more solid security guarantees," he stated.

The local gas pipeline also goes entirely through Armenian territory, and is also not an issue, Grigoryan added.

Armenian American Museum Hosts

Continued from page 1

David's Mother. Most recently, Goorjian earned widespread acclaim as the director, writer, and lead actor of *Amerikatsi*, a film of tremendous spirit and hope. In a historic first for Armenia, Goorjian's *Amerikatsi* was recognized on the Oscars shortlist for Best International Film as the country's official selection to the Academy Awards.

Board of Trustees representatives Zaven Khanjian representing the Armenian Missionary Association of America, Vicky Marashlian representing the Armenian Relief Society of Western USA, Garo Kupelian representing Nor Or Charitable Foundation, and Krikor Molyan representing Nor Serount Cultural Association joined together on the stage to present the Horizon Award to the honoree of the evening.

"Michael A. Goorjian has beautifully captured the spirit of the Armenian people and homeland in *Amerikatsi* and helped the community reach new heights through his contributions in film and television," stated Board of Trustees representative Zaven Khanjian during his introduction of the honoree.

"You are building the Armenian American Museum for that kid that is going to show up in the museum struggling to find their story and they are going to be able to find it in the space that you have created for them," stated Michael A. Goorjian during his heartfelt acceptance remarks, discussing the impact museums have had on his own life. He dedicated the award to his late father.

Executive Chairman Berdj Karapetian invited representatives of the Board of Trustees, Board of Governors, and Staff to join him on stage for a special announcement at the conclusion of the program. He announced that a generous anonymous donor has made a transformative commitment to the museum through an \$8 million gift.

The program concluded with a roaring applause following the announcement.

The evening was capped off with socializing, dancing, and celebration at a special post-reception for attendees featuring a DJ, cigar lounge, and cognac bar.

Major Sponsors included The GASKA Alliance Foundation, Jack & Maro Kalaydjian, Arakelian Family, Bank of America, Dickranian Foundation, Berdj & Mary Karapetian, Ara & Nina Ohanian, Isaac & Frieda Vartanian, William McMorrow, Armenian Missionary Association of America, Artists for Kids, Avedisian Family Foundation, Gevik & Paola Baghdassarian, Peter and Ruby Baghdassarian, Banc of California, Nabil & Hanan Karabetian, David & Margaret Mgrublian, Sepetjian Family Foundation, and Kosti & Marian Shirvani.

The Horizon Gala Committee members included Mayda Altounian, Alvard Barseghian, Ani Bekarian, Araxie Boyamian, Garine Depoyan, Hilda Fidanian, Christine Hovnanian, Carmen Libaridian, Margaret Mgrublian, Aleen Orucakciel, Anita Siraki, Diana Timuryan, and Elizabeth Zoryan.

The highly anticipated cultural and educational center is currently under construction in the museum campus at Glendale Central Park. The first phase of construction, featuring the museum parking garage and building foundation, has been completed. The second phase, featuring the two-level museum building superstructure, is currently underway.

The museum's mission is to promote understanding and appreciation of America's ethnic and cultural diversity by sharing the Armenian American experience. The museum will offer a wide range of public programming through the Permanent Exhibition, Temporary Exhibitions, Auditorium, Learning Center, Demonstration Kitchen, Archives Center, and more.

Armenian Government Extends Condolences

Continued from page 1

claimed lives of Iran Seyyed Ebrahim Raisi, President of the Islamic Republic of Iran, Foreign Minister Amir-Abdollahian, other officials. My sincerest condolences to Government and friendly people of Iran. We share the grief of the people of Iran and wish fortitude and endurance at this tough time, Khachaturyan noted in a post on X's microblog.

Foreign Minister Ararat Mirzoyan reacted to the "devastating news from Iran" on X the social media platform. He offered his "deepest condolences" to the government and "friendly people" of Iran."

"Having learned the devastating news from Iran, including the tragic death of my dear colleague and friend Abdollahian, I express my deepest condolences to the government, colleagues from the Foreign Ministry and the friendly people of Iran. We share your grief and wish you strength in this dark time," Ararat Mirzoyan wrote in social network X.

Armenian Defense Minister Suren Papikyan sent a telegram of condolences to the Minister of Defense of the Islamic Republic of Iran, Brigadier General Mohammad Reza Ashtiani on the death of the Iranian President and his accompanying personnel in a helicopter crash, the press service of the Armenian Defense Ministry reported

"With great sorrow I learned about the death of the President, Foreign Minister of the Islamic Republic of Iran and the officials accompanying them as a result of a helicopter crash on May 19. As a close and friendly country of the Islamic Republic of Iran, we in the Republic of Armenia took with great pain the news of the untimely tragic death of President Raisi, Foreign Minister Abdollahian and other officials. We express our condolences to the families and friends of the deceased and wish strength and fortitude to the pious Iranian people. On behalf of the RA Ministry of Defense and on my own behalf, please accept our condolences and support," the Defense Minister's message reads.

Ֆրանսիական Եւ Հնդկական Զէնքերը՝ Հայկական Զինանոցում. Զրոյց Ֆրանսիացի Ուզմական Փորձագէտի Հետ

Որո՞նք են այն գործօնները, որոնք յանգեցին Հայաստանի պարտութեանը 2020-ի Ղարաբաղեան պատերազմում: Ինչպէ՞ս Ատրպէյճանի զինուած ուժերի կառուցուածքը նպաստեց նրա յաղթանակին: Պատերազմից յետոյ Հայաստանը փորձում է վերապինուել Հնդկաստանի եւ ֆրանսիայի օգնութեամբ: Զէնքի այս գնումներն արդեօք բաւարա՞ր են, եթէ յանկարծնոր պատերազմ մկուիր: Միշիլսեթի Անի Փայտեանն այս հարցերի շուրջ զրուցել է Հարաւային Կովկասի պաշտպանական հարցերով ֆրանսիայի նախկին ռազմական կցորդ, գնդապետ Ժան-Ղիուկ Թեուլի:

- Որո՞նք են 2020-ին Դարաբարեան Երկրորդ պատերազմում Հայաստանի պարտութեանը յանգեցրած ամենակարեւոր գործօնները:

- Ես ֆրանսիական լեռնային զօրքերի սպայ եմ եղել, բաւական յատակ տեսակէտ ունեմ լեռնային տարածքում պատերազմի մասին: Կարծում եմ՝ Հայաստանում յատակ չէին գիտակցում, որ Պաքուն ցանկութիւն ունէր վերանուածելու այդ տարածքները եւ այդ նպատակին հասնելու համար կանոնաւոր զինուում էր: Կարծում եմ՝ Հայաստանի իշխանութիւնները չէին ցանկանում հաշուի նստել ատրպէյճանական զինուած ուժերում տեղի ունեցող փոփոխութիւնների հետ, որոնք, այնուամենայնիւ, չափազանց ակնյայտ էին:

Հայկական ռազմավարութիւնը շատ պաշտպանական էր եւ հենւում էր ամրութիւնների ու խրամատ-

թեան անօդաչուներ եւ այն:

- Իսկի հնչէ կասկացանք, որ հայկական զինութիւնի ղեկավարման կառուցուածքը, անկասկած, չափազանց ուղղահայեաց էր եւ կերպուացուած: Լեռներում նախաձեռնութիւնը պէտք է թողնել մարտական ամենացածր օդակին, քանի որ, ի վերջոյ, որոշիչ գործօնը տեղանքն է: Նրանք յաճախ մեկուսացած են լինում տարբեր հովիտներում, տարածքներում: Ուստի նախաձեռնութիւնը պէտք է թողնել նրանց: Հայաստանի եւ Ղարաբաղի հրամանատարական ողջ շղթան արդեօք ի վիճակի՞ էր իրականացնել այս նախաձեռնութիւնը: Ես վստահ չեմ:

Կարծում եմ նաեւ, որ լեռնային պայմաններում պաշտպանական բնոյիթի պատերազմ վարելու սկզբունքները ենթադրում են, որ մարտական գործողութիւնների ժամանակ զօրքը պէտք է ունենայ մեծ շարժունակութիւն: Հայկական բարձրագոյն հրամանատարութիւնը լաւատեղեակ չէր սրան, եւ, ի վերջոյ, տեղում գտնուող ստորաբաժանումներն էին վճարում դրա զինը, երբ հրամանատարութիւնը բաւականաչափ արագ եւ ճիշտ որոշումներ չէր կայացնում եւ երբ զօրքի ղեկավարումը չափազանց կոշտ էր ոչ ճկուն: Եթէ կայինչոր բան, որ պէտք է լիշել, ապա դա այն է, որ նախաձեռնութիւնը պէտք է թողնել տեղում գտնուողներին եւ նոյնիսկ խրախուսել այն:

ների ցանցի վրայ, որը, ամէն դէպքում, լուրջ թերութիւն ուներ. այն ամբողջապէս անշարժ էր: Եւ, հետեւաբար, դրանք հեշտ խոցելի թիրախներ էին ատրպէյճանական հրետանու համար, որը շատ զարգացած էր եւ տեխնոլոգիապէս յագեցած: Կարծում եմ նաեւ, որ հայկական հակաօդային պաշտպանութեան համակարգերը, որոնք, ըստ էութեան, խորհրդային-ռուսական ծագում ունին, տեխնիկապէս չէին համապատասխանում ժամանակակից ստանդարտներին: Այս տեխնիկայի՝ ռադարների, ՀՕՊ համակարգերի հետեւում գտնուող անձնակազմերը տեխնիկական բաւարար գիտելիք ու փորձառութիւն չունին անօդաչու թռչող սարքերի դէմ պայքարելու համար: Այսպիսով, ՀՕՊ համակարգն ինքնին հնացած էր՝ համեմատ այն սպառագինութիւնների, որոնց տիրապետում էր Ատրպէյճանը, մասնաւորապէս՝ անօդաչու թռչող սարքերի մի ամբողջ համակարգ՝ հեռակառավարուող ճախրող զինամթերք, թուրքական արտադրու-

2020-ի պատերազմից յետոյ Հայաստանը մեծացրել է իր ռազմական ծախսերը: Հայաստանը պաշտպանութեանը յատկացրել է 785 մլն տոլար: 2021-ին այս ծախսերը կազմել են 663 մլն տոլար: 2024-ին Հայաստանը նախատեսում է այդ նպատակով յատկացնել 1,4 մլրդ տոլար:

Ատրպէյճանը նոյնպէս զգալիօրէն աւելացրել է իր ռազմական պիտուծէն: 2020-ին Ատրպէյճանի պաշտպանական ծախսերը կազմել են 2,2 մլրդ տոլար, իսկ 2021-ին՝ 2,7 մլրդ տոլար: 2024-ին Ատրպէյճանն աւելի մեծացրեց իր ռազմական պիտուծէն՝ հացնելով այն 3,7 մլրդ տոլարի:

- Ինչպէս նշեցիք, մեծ տարբերութիւն կայ Երկու Երկրների ռազմական ծախսերի միջեն: Սպառագինութեանը յատկացուող գումարն արդեօք որոշի՞ գործօն է ապագայ պատերազմի ելքի համար: Ինչ այլ գործօններ են դեր խաղում:

- Կարծում եմ՝ դա կարեւոր, բայց որոշիչ գործօն չէ: Սա կը հաստատեն ռազմական գործի եւ

ռազմական տնտեսագիտութեան բոլոր մասնագիտները, յատկապէս Հայաստանի դէպքում, որը պաշտպանական զինը է զբաղեցնում նպաստաւոր անդամութիւնը: Հայաստանի մասին ամենացածր օդակին, քանի որ, ի վերջոյ, որոշիչ գործօնը տեղանքն է: Նրանք յաճախ մեկուսացած են լինում տարբեր հովիտներում, տարածքներում: Ուստի նախաձեռնութիւնը պէտք է թողնել նրանց: Հայաստանի եւ Ղարաբաղի հրամանատարական ողջ շղթան արդեօք ի վիճակի՞ էր իրականացնել այս նախաձեռնութիւնը: Ես վստահ չեմ:

թանկարժէք սպառագինութիւն կուտակելը բաւարար լինէր, ապադրա մասին կիմանացին բոլորը:

- Հայկական ուժերին վերապարաստելու համար Ֆրանսիայի եւ Յունաստանի հետ ստորագրուել են համագործակցութեան պայմանագրեր: Վերապարաստման այս դասընթացներն արդիւնաւելու են: Ֆրանսիայի եւ Յունաստանի աշխարհագրութիւնը տարբերութիւն է Հայաստանից:

- Իսկապէս ճիշտ լուծում է դիմել որոշակի թուով գործընկեր երկրների՝ դոկտրին, ղեկավարման եւ պահանառում համակարգեր մշակելու համար: Ֆրանսիան եւ Յունաստանը նախեւառաջ էներգիան եւ մտաւոր ներուժը մորիլիցացնելու եւ իրատեսական դոկտրին մշակելու մասին է, որը կը համապատասխանի երկրի ռազմական մշակութիւնը, տեղանքին, որտեղ էր լինեն համարական մարտական գործողութիւնը: Այդ մէխնը ենթառաջ մարտական գործողութիւնները: Այդ մէխնը ենթադրում է պարզ վերլուծութիւնը, որը հիմնուած չէ չափազանց միահան այն մասին չէ: Իր նրանք մասնագիտները ուղարկեն Հայաստան եւ ասեն, թէ ինչպէս անել այս կամ այն բանը: Սպաների, յատկապէս երիտասարդ հայ սպաների համար նոյնպէս հետապայում գործուածութիւնը մասին է նոյնպէս ի վերապարագութիւնը կարեւոր են, սակայն եթէ պատերազմում յաղթելու համար միահան:

Ծար.թ էջ 15

Միջազգային Երաժշական Երեկոյ

JANHO BROTHERS, Violonist SHANT TANIELIAN

& International Singer George

Live Music&Food

Doors open at 8:00PM

1060 Allen Avenue Pasadena, CA 91104

For RESERVATION call 626 681 9455

Instagram.com/norserountlosangeles

Donation \$100

ԱՐԵՎԱԿ ԶՈՊԱՆԵԱՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅՅԻՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ
Պարոյր Սեւակի Ծննդեան 100-Ամեակի Միջոցառումը Երեւանի Մէջ Վերածուեցաւ
Գրական-Գեղարուեստական Յաղթանակի Տօնախմբութեան

ՅԱԿՈԲ ՏԻՒՆԵՎՅԵԱՆ

Ծուրջ 450 հանդիսատես,-բա
նաստեղծներ, գրող ու գրականա-
գէտներ, պատմաբաններ եւ լրագ-
րողներ, համալսարանական ուսա-
նողներ ու աւագ սերունդի պատկա-
ռելի դէմքեր, արուեստի ու մշա-
կութային գործիչներ, պետական
անձնաւորութիւններ (ՀՀ Աժ պատ-
գամաւոր Յակոբ Ասլանեան) ու
համահայկական կազմակերպու-
թիւններ (Հայկական Բարեգործա-
կան Ընդհանուր Միութիւն, Հ.Ե.Ը.,
Հ.Մ.Մ.), քաղաքական կուսակցու-
թիւններու (Սոցիալ Դեմոկրատ
Հնչակեան Կուսակցութիւն, Քրիս-
տոնեայ Ժողովրդավարական Կու-
սակցութիւն եւ ուրիշներ) դեկա-
վարներ ու ներկայացուցիչներ, հա-
մատեղուած եւ խիտ շարքերով՝
Երեւանի Կոմիտասի անուան կամե-
րային երաժշտութեան տան մէջ,
Երկուշաբթի, 22 Ապրիլ 2024-ի
Երեկոյեան ժամը 19:00-ին, մեծա-
նուն բանաստեղծ Պարույր Սեւակի
ծննդեան 100-ամեակին նույիրուած

ԱՐԻ Սարաֆեան-Եփրեմեան՝ ասմունքի կատարողութեամբ:

միջոցառումը վերածեցին գրական-
գեղարուեստական յաղթանակի տօ-
նախմբը ուժեան, ուր հայու հպար-
տութիւնն ունէր անպարտելի հնչե-
ղութիւն՝ սարդարապատեան յաղ-
թաթոփիչ ոգիով թեւածող՝ ընդարլ-
ձակ ու շքեղ սրահէն ներս։ Տեղին
է յայտնել, բացի Հայաստանի տար-
բեր քաղաքներէ (Էջմիածին, Կիւմ-
րի, Եւ այլուր), աշխարհի տարբեր
քաղաքներէ՝ Լիբանան, Սուրիա, Պո-
լիս, Քանատա, Միացեալ Նահանգ-
ներ, Ֆրանսա Եւ այլուր, բազմաթիւ
հայորդիներ ներկայ եղան միջո-
ցառման։

Ամենայն Հայոց Մշակովթի Դեսպան Արշակ Զօպանեանի անուամբ հիմնադրուած եւ Զօպանեան Մշակութային Միութեան (ԶՄՄ) բարձր հովանաւորութիւնը վայելող սոյն միջոցառումը, «Աղթամար» եւ «Ծաղիկ» գրական մշակութային թերթերու (արեւմտահայերէն լուստեսնող) կազմակերպութեամբ եւ անոնց պատրաստած յայտագրին մասին խօսելով, կազմակերպիչ պատասխանատուները ոչ մէկ ջանք խնայած էին հանդիսութեան տալու որակաւոր ու բազմամարդ եւ բացառապէս մտաւորականներով լեռներ, հեղեղաց մասունքներով:

զուսն սերկայութիւն:
ԶՄՄ-ի հիմնադիր-նախագահ
եւ վերոյիշեալ գրական թերթերու
հիմնադիր-խմբագիր Յակոբ Տիւն-
եացեանի բացման խօսքը, արդարեւ
տպաւորիչ էր շատերու բնութագ-
րումով. «Առջի օր՝ 20 Ապրիլին
լրացաւ ծննդեան 140-ամեակը Հա-
յոց Յեղասպանութեան մեծ զոհե-

րէն՝ հանճարեղ բանաստեղծ Դամիկէլ Վարուժանի: Անցած 24 թունուարին նշուեցաւ ծննդեան 100-ամեակը վաղամէնոհիկ եւ հանճարեղ բանաստեղծ Պարույր Սեւակի, որ արարեց մեծարժէք երկեր, որոնցցէ գլուխ-գործոցը՝ «Անլոելի Զանգակատուն»ը, նույիրուած էր Մեծ Եղեռնի մեծ զոհերէն՝ Ամենայն Հայոց երգի վեհափառ, հանճարեղ Կոմիտսա Վարդապետին, որուն ծննդեան 155-ամեակն է այս տարի: Աւելին, այս տարի ծննդեան 70-ամեակն է Ամենայն Հայոց Մշակոյթի Դեսպան, հանճարեղ գրադէտու ու բանաստեղծ, արձակագիր, խմբագիր, ազգային մեծ Գաղափարախօս, թարգմանիչ եւ ներհուն գրաքննադատ Արշակ Զօպանեանի, որուն անուամբ ստեղծուած Արշակ Զօպանեան հովանաւորութեան ներքոյ է որ այսօր տեղի կ'ունենայ Պարույր Սեւակի ծննդեան 100-ամեակի սոյն բացառիկ միջոցառումը: Տեղի կ'ունենայ 20-ամեակի տարին «Ծաղիկ» գրա-

Գլխաւոր բանախոս Վրեժ Սարուխանեան

վաստակը գրական եւ արուեստի
բնագաւառէ ներս:

Այսուհետեւ հրատիրուեցաւ
երիտասարդ արուեստագիտուհի,
միջազգային մրցոյթներու դափ-
նեկիր Սովորանօ Յասմիկ Յարու-
թիւնեան, որուն կոմիտասեան «Տըլէ
Եաման» եւ «Կոռունկ» երգերու
կատարումները՝ երկնաբարձ եւ հո-
գեթով ձայնային ալիքներով, յի-
րաւի հոգեգրաւ աղօթք էին՝ ակն-
դիրները պահելով կոմիտաս Վար-
դապետի յուզաշխարհին մէջ։
«Իրաւամբ մերօրեաց Լուսինէ Զա-
քարեանը եւ անոր յուզական պա-
կուցիչ կիրակիներու եկեղեցական
մթնոլորտը մեզի պարզեւող զմայ-
լելի ձայն, որ իրաւունք կու տայ-
մեր ժողովուրդին իրա՛ւ հպար-
տանք ապրելու», աւելցուց Տիւն-
եայնան։

Ապա հրատիրուեցաւ Լիբանա-
նէն յատուկ հրատիրուած, լիբանա-
նահայ հանրածանօթ, մեծատա-
ղանդ ասմունքող, աւելի քան չորս
տասնամեակի ի վեր թէ՛ սփիւռքա-
հայ եւ թէ՛ հայրենի զանգուածնե-
րէն սիրուած ու փնտուած աստղ
Անի Սարաֆեան-Եփրեմեանը, որ
ասմունքելով Պարոց Սեւակի ստեղ-
ծագործութիւններէն՝ մեսմերացուց

Յակոբ Տիւնեայեան՝ բացման խօսքով

ակնդիրները: «Բարեւ», «Ընկածները», «Մի Պահ Զղջում Եմ», «Մարդ էլ Կայ, Մարդ էլ», «Մօր Ձեռքերը», «Հայաստան» եւ այլ սեւակեան գոհարներով, Անի Եփ-րեմեան՝ որ հայրենի մեծանուն ասմունքող Վերա Յակոբեանի ասմունքի դպրոցէն է, վերջինի արուեստէն խորապէս ազդուած, կրկին ապացուցեց, որ Սփիւռքի ե՛ւ Հայաստանի ասմունքի վարպետներէն է, իրաւամբ կոչուելով «Ասմունքի Ասպետո»:

Ամպեսլը»:
Վաստակաշատ եւ հանրածա-
նաչ գրող, տաղանդաւոր բանաս-
տեղծ, անուանի հրապարակագիր

Եւ հրապարակախօս, բազմաթիւ
արձակ եւ վիպական երկերու («Եղ-
րանականչ», «Հայրենականչ», «Իմ
Սիրտը Հայ է», «Տագնապներ»,
«Մառախուղ» (հայերէն եւ ոռուսե-
րէն), «Բացառիկը», «Ազուաւա-
քար», «Հոգի Ունենք Տալու» եւ
տասնեակ ալմանախներու, քրիս-
տոմատեաններու մէջ) հեղինակ,
Հայստանի Լրագրողներու միու-
թեան անդամ Վլքժ Մարուխան-
եան՝ հանդիսութեան գլխաւոր բա-
նախօսը, հրաւիրուեցաւ իր խօսքը
արտասաննելու Պարոյր Սեւակի մա-
սին: Ան ի միջի այլոց ըստ.
«Պարոյր Սեւակը դարձաւ մեր
գրականութեան ամենատժեղ նո-
րարարներից մէկը... Նա ծշմարիտ
խօսքի առջեւ բացեց հայոց մտքի
ու գրի դարպասները այն համար-
ձակութեածք, ինչը իրենց ժամա-
նակին արել են Նարեկացին, Զա-
րենցը եւ միւսները: Իր ժամանակի
խաւարում նա Լոյսի ճամբորդ
դարձաւ, ինքնասարումով գրեց
մասնաւորապէս «Եղիցի Լոյս» գիր-
քը: Ցաւօք, Սեւակը չհասաւ ինք-
նահաշտութեան, որովհետեւ խա-
ւարը շատ թանձր էր, իսկ Լոյսը՝
անպաշտպան: Իսկ ինքը նահնջել
չէր կարող»: Վլքժ Մարուխանանի

A photograph of a stage setup. On the left, a framed painting of a man in a suit is displayed on an easel. In the center, there is a white rectangular stand holding three black rectangular panels. On the right, a framed portrait of a man in a suit is mounted on a stand.

շահեկան բանախօսութիւնը ամ-
բողջութեամբ կու տանք յաջորդ
թիւով:

Ծար.ը էջ 14

Լուրեան Պորտուքը

ԳԵՂՐԳ ՊԵՏԻԿԵԱՆ

«Զարերը միայն երգ չունին», - ըսած էին մեր մեծերը ու այս հիման վրայ մեզի սորվեցուցած՝ մանկական, միրային ու մանաւանդ ազգացին բազմաթիւ երգեր, մեր մանուկ հասակէն մինչեւ նոյնիսկ այս օրերուն։ Ու մենք հուշ-հնազանդ այդ բոլորը սորվեցանք, եւ երգեցինք ամէն առիթներով, մեր տուներէն, զպրոցնրէն եւ ակումբներէն ներս, ու մանաւանդ հրապարակային ձեռնակներուն։

Ու յետոյ, կամաց-կամաց մեր հասունութեան տարիներուն, լաւապէս համացանք, որ ժողովուրդի մը երգը, անոր հոգիին հայելին է։ Վերջապէս զիտցանք ժողովուրդ մը իր երգն է, ինչպէս իր գրականութիւնը։ Երգը իր մշակոյթն ալ է։ Իր հոգեկան հարստութիւնը։ Ու ինչ որ տգեղ է, եւ անձունի, չի դիմանար երգի կախարդանքին։ Մեր դարաւոր պատմութեան հրաշալի անցեալի մէջ, դարեր առաջ գողթան երգիչներ, դիւցազնական երգեր հնչեցուցած էին եւ ծնունդ տուած մեր իւրայատուկ մշակոյթին։ Զոռուանք։

Ու ինչ մեղքս պահեմ, տակաւին մտքիս մէջ թարմ է, թէ երգը, որ կը հոսէր մեր շրթներէն, երեմն կը մնանէր հեղասահ առուակի մը կարկաչին, յաճախ ալ ըմբոստու տիրական, նաեւ՝ զուարթ եւ երջանիկ, տիսուր ու թափծու, եւ այսպէս հարազատօրէն կը գծէր եւ կ'արտացոլէր մեր հոգեկան պատկերները։

Սորվեցանք, որ երգը նաեւ կ'ազնուացնէ մարդուս հոգին, կը մաքրէ սիրտը թէ՛ երգողին եւ թէ՛ լսողին, հաւասարապէս։

«Մափիկ-ծափիկ ծիրանի»էն ետք, տարիներով երգեցինք նաեւ «Մարերդ Մաղկել...»ն ու «Գարուն Երեւան...»ը։ Մեր հանդէսներուն, ընտանեկան կամ ակումբուն մասնակիւն է մեր մանաւանդ։

Ներս պատանեկան խրախճանք-հաւաքներուն եւ դաշտային պառյատառիթներուն «Պանք Օթօման...», «Զայն մը Հնչեց»ին, «Մեր Հայրենիք»ին, «Ախ Փետայիններ»ուն, «Արիւնոտ Դրօշ»ին եւ «Մուսա Լեռան Գիւղերէն»ին կողքին, բարձրաձայն նաեւ երգեցինք «Ես իմ Անուշ Հայաստանի»ն։ Զմուցանք «Մփում է Սեւան»ն ու «Մաղիկներ... ծաղիկներ»ը եւ մեր հապրատանքն ու սէրը հանդէպ մեր լեզուին, մեր հերոսներուն, մեր հայրենիքին եւ ազգին այս բոլորով բացայաբեցինք, վարակիչ եւ խանդական։

Երանելի օրեր...։ Մեր միտքն ու հոգին ջերմացնող։ Մեր երազները վերականգնող։

Ապա, տարիներ ետք, մեր զաւակներուն եւ նոյնիսկ թոռներուն սորվեցուցինք եւ իրենց հետ միասին սկսանք երգել «Կիլիկիա»ն, «Սասուն» ու «Կիկօ»ն, եւ վերջապէս «Գետաշէն»ը։

Իսկ հիմա Վերջապէս, ինչ կը նշանակէ այս։ Ո՞վ կրնայ հրաժարիլ իր հերոսներէն, անոնց կեանքին ու սիրազործութիւններուն նուիրուած երգերէն։

Միրտս, բառերուն մէջ եւ անոնց հետ սկսած է տրոփել, միաժամանակ բանալով մտածումի նոր ակօսներ։ Դարձեալ հայու հոգիս դժուար պայքարի մէջ է։ Կը վախնամ բառերէս, վշտահար անցորդի նման։

Տիրութիւն կայ ամէն բանի մէջ, մեր կեանքին, մեր երգերուն, մեր օրերուն, մեր ներշնչած օդին մէջ իսկ։ Որովհետեւ, մեր ներկան ծածկած է մեր անցեալը։

-Մեր կեանքի մէջ վերջակէտ չկայ, -կը կրկնեմ, - ինչպէս նաեւ մեր յուզումներուն։

Ամէն օր հայրենիքէն նոր լուրեր կը լսենք, կը հասնին, եւ որոնք կու գան սրբելու մեր կեանքին ու պատմութեան բոցավառ զիրերը։

Ի՞նչ կը նշանակէ այս, -կ'ըսեմ մտովի, - երբ սփիւռքեան մեր կեանքին ներս պարզութիւնն ու անմեղութիւնը կորսուած են։ Ճիշդ է որ մեզ խաբեցին։ Ո՞վ չխաբեց որ։ Բայց մենք սկսած ենք կոտրելէն ետք՝ գնահատել-կորսնցնելի չետք՝ սիրել։ Ապա, կը նստինք կ'ողբանք։ Կ'աղօթենք։ Ու կը սպասենք...։

Բազմախաւ տառապանք։ Մեր երազը սկսած է խաւարիլ։ Զենք տեսներ, որ մեր յոցի աստղը ալ տեսանելի չէ, որովհետեւ մեր երկինքը միշտ ամպոտած է։

Ու ես ինծի յաճախ հարց կու տամ, թէ ե՞րբ պիտի ցանքին մեր ժողովուրդի տառապանքի աղբարիւրները։ Ե՞րբ դարձեալ, պիտի երգուին մեր ազգին երգերը, աւելի խանդակառ եւ բարձրաձայն։ Կ'ապրինք բեւեռներու մէջ ճգմուած։ Անոր համար շատ յաճախ լեզուիս ծայրէն անէք մը կը թուի, ինքնածին։

Օրուան մտահոգութիւնները կը գողնան մեր ուրախութիւնը։ Մեր աղօթքներն ու «Տէր ողործեա»ն դարձած են անհասանելի։ Տարիներով «Սասուն... Մուշ... Վան...» երգեցինք իրենց բացակայութեան։ Նոյնը՝ «Արարատը մերն է»ն։ Երէկ, «Գետաշէն» կ'երգէինք, դարձեալ անբացակայաց է իր։ Գետաշէնը միւս լիշեաներուն նման՝ շատոնց չկար։ Տակաւին կ'երգէնք ու անպայման պիտի երգենք «Արցախ»ը, ճոխացնելու համար մեր վաղուան յոյսը։ Բայց, այս բոլորը ի՞նչ սրտով երգել, երբ հայրենի կեանքին սերու միշտարական բան մը իսկ չունի։ Անկայուն հոգեկան վիճակ։

Հայէ՛ք, ինչպէս վերաշինել հայու կեանքը։ Ինչպէս։ Աւելին՝ Արցախի կորուստին կողքին սերուղի մը կորուստն ալ կայ։ Անդրադառնալ է պէտք։ Արդ՝

ինչպէս իրագործել մեր պատմական այս ճակատագիրը, երբ հայրենի դէպքերը ամէն օր կը մըճահարեն մեր միաքերն ու հոգիները։ Այսքան զարմանալի որքան իրական։ Ձինաթափ կեցած ենք կեանքի անակալներուն առջեւ։

Արդ, գիտակցինք, որ ազգին գլխաւոր ձգտումներով մտահոգ ղեկավարութիւն է պէտք, որպէսզի որոնելով մեր ինքնութիւնը, մեզ բոլորով եւ միատեղ, մասնակից դարձնէ 21րդ դարու մեր հայ կեանքի առողջ պայքարին։

Ճիշդ է ...լոելը ելք չէ։ Է՞ս, լաւ գիտցէ՛ք... ոչ ոք կրնայ լոեցնել ցեղին ձայնը։ Մենք մեզի վերադառնանք, հայ մարդու նոր թափով։ Կարելի չէ պաշպանուիլ մաշած բառերու թումբերով։ Պէտք է համնիլ խոր գիտակցութեան։ Նոր խորք տալ մեր կեանքին։ Նոր թարմութիւն։ Վերագտնել ապրելու ազգային հպարտութիւնը։ Պարզ զգացումներով հայրենիք եւ պետութիւն չստեղծուիր։ Նոր շրջան մըն է, որ ազգովին կ'ապրինք։ Հինը փուլ կու գայ մեր աչքին առջեւ։ Աշխարհի ցոյց տալ է պէտք, մեր փայլուն ներկան։ Անոր համար կեանսական է կերտել եւ ունենալ կայուն պետութիւն։ Նոր իրացութիւն չստեղծուիր։ Աշխարհի ցոյց տալ է պէտք, մեր փայլուն ներկան։ Անոր համար կեանսական է կերտել եւ ունենալ կայուն պետութիւն։ Լաւ գիտցէ՛ք, պատմութիւնը իր ուղին շեղողները կը պատժէ։

Լուրջ վախի ստուեր մըն է այս մէկը։ Որուն համար լոելը կը դառնայ անհարին։ Միեւնոյն ատեն մեր ինքնութեան հաւատարիմ մնալու կանչն ալ է։ մեզ ամբողջ ազգով ինքնագիտակցութեան հաւատիրող եւ բերող։ Ուստի կը սպասենք որ հայ ժողովուրդը ինքնինք գտնէ, եւ ըսէ իր խօսքը ու կատարէ իր ուխտը։ Եթէ կամքը կայ, ի զուր չեն տանելիք ջանքերը։

Մասիս Շաբաթ Ըստամաժերեա

Ըստերազին Խրիստութեամբ՝ ՍԴՀԿ «Սապահ Գիւլ» Մասնաճիւղի Ի նպաստ «ՄԱՍԻՄ» Շաբաթաթերթի Մասնակցութեամբ՝

Սիրուած երգիչ՝ Դաւիթ Մամուկեանի
ընկերակցութեամբ՝ Արամ Լեփեանի

Տեղի կ'ունենայ՝

Շաբաթ, Յունիս 22, 2024-ի երեկոյան ժամը 8-էն սկսեալ

Փաստինայի ՀԿԲՍ-ի Կեդրոնի Սրահէն ներս

1060 N. Allen Ave., Pasadena, CA 91104

Մուտք Նուկ՝ 100

Հոգեգալստեան Տօնի Արիթով Օծուեցաւ Մատրիտի Ալմուտենա Մայր Տաճարի Տարածքին Տեղադրուած Խաչքարը

Կիրակի 19-ը Մայիս, առաւ-
լոտեան ժամը 11:30-ին Մատրիտի
Ալմուտենա մայր տաճարի առջեւ
զետեղուած խաչքարի օծման կար-
գը կատարուեցաւ՝ ձեռամբ Արեւմտ-
եան Եւրոպացի Հայրապետական
պատուիրակ եւ Վատիկանի մէջ
Հայաստանեաց Եկեղեցւոյներկա-
յացուցիչ Գերշ. Տ. Խաժակ Արք.
Պարսամեանի եւ Մատրիտի Արքե-
պիսկոպոս մետրոպոլիտ, Կարտի-
նալ Խոսէ Կոբո Կանոյի, որուն կը
մասնակցէր նաեւ Սպանիոյ եւ Փոր-
թուգալիոյ մէջ Հայրապետական
պատուիրակի փոխանորդ Հոգչ. Տ.
Շնորհք Արք. Մարգարեանը:

Ներկայ եղան Սպանիոյ թագավորութեան մէջ Հայաստանի Հանրապետութեան դեսպան պրն. Սօս Աւետիսեանն ու դեսպանութեան ողջ անձնակազմը, Մատրիտի երկրորդ փոխքաղաքապետ պրն. Բորիս Ֆանխուլը, քաղաքային խորհուրդի խորհրդական պրն. Խուան Տելչս, սպանական PRISA՝ հաղորդակցութեան, կրթութեան, մշակութիւն եւ զուարձանքի ոլորտ-ներու մէջ առաջին ընկերութեան փոխնախագահ՝ տիկ. Պիլար Խիլը եւ Հաստատութիւններու հետ յարեբորութիւններու գծով բաժինի վարիչ պրն. Խուան Տելչսը, Սպանիոյ եւ Նիկարագուայի դեսպանը, այլ պատուաւոր հիւրեր եւ բազում հայ հաւատաւորներ Սպանիոյի տարբեր վայրերէն:

Սոմիկի Նորավանքի ասեղ-
նագործ խաչքարին նմանող այս
խաչարձանը, որուն հեղինակը Ար-
տակ Հանքարձումեանն է, տե-
ղադրուած էր անցեալ տարրուան
Օգոստոսին՝ նուիրատուութեամբ
Մատրիտի հայ համացնքին, որպէս
բարեկամութեան եւ երախտազի-
տութեան նշան Սպանիոյ ժողո-
վուրդի եւ անոր Կաթոլիկ Եկեղեց-
ւոյ հանդէա:

Յաւարտ արարողութեան
Մատրիտի մայր տաճարին մէջ
մատուցուեցաւ Ա. Պատարագ՝ նա-
խագահութեամբ Մատրիտի Արքե-
պիսկոպոսի:

Կարտինալ Խոսէ Կոբո Կանոն
իր քարոզի մէջ անդրադարձաւ
Հայ Առաքելական Եկեղեցւոյ, ի
մասնաւորի Խաժակ Արքո Պար-
սամեանին, ով Հոգեգալստեան այս
հոգեպարար տօնի առիթով կը
մասնակցէր մայր տաճարի մէջ
մատուցուելիք Սուրբ Պատարա-
գին, իր հաւատաւոր հօտի հետ
միասին:

ԳԵՐԱՎԱՐԾԱԿԱՆ կարտինալը
զուգահեռներ կատարեց Տիրոջ աշա-
կերտներու միասին եւ միախոր-
հուրդը ըլլալու եւ այլ օրոք, հայ ու

սպանացի հոգեւորականներու ու
հաւատացեալ ժողովուրդի միաս-
նական առօթք բառձուածնեւու հետ:

« Խնչպէս որ Տիրոջ առաք-
եալներն էին տարբեր իրենց մարդ-
կացին էութեամբ, բայց միասնա-
կան իրենց հաւատքով, այնպէս ալ
մենք այսօր տարբեր ենք մեր
մշակոյթներով, սակայն միասնա-
կան ենք մեր հաւատքին մէջ: Պայման չէ որ մեր միասնականու-
թիւնը բացառի մեր բազմազանու-
թիւնը: Աշխարհը առաւել քան
երբեւէ կարիք ունի աստուածակին
խաղաղութեան, որ կարենայ իրա-
կանութիւն դառնալ մեր միասնա-
կան աղօթքի միջոցով՝ խնդրելով
Ամենակարող Աստուծմէ, որ առա-
քէ իր խաղարարար Սուրբ Հոգին
եւ միաւորէ մեզ բոլորս իր շուր-
ջը», - ըստ Մատրիտի Հոգեւոր
առաջնորդը:

Պատարագի վերջաւորութեանը իր խօսքին մէջ Խաժակ Սրբազնախ անդրադարձաւ խաչքարին՝ որպէս հայազգի ինքնութեան եղակի եւ մնայուն խորհրդանիշի, անոր հաւատքի, մշակութային ժառանգութեան եւ քանդակագործութեան արուեստի կարեւոր արտայայտութեան, որու յատկանշական տարրը՝ խաչն է:

Յիշեցնելով, որ Քրիստոնէութեան վաղ օրերէն խաչը եղած է ինչպէս Կաթոլիկ, այնպէս ալ Հայեկեղեցոյ համար հաւատքի յաւիտենական խորհրդանիշ, սիրոյ, զոհաբերութեան եւ փրկագործութեան մարմնաւորում, ան մասնաւորեց, որ նորած խաչքարը մեր Տէր Յիշուս Քրիստոսի հանդէպ հաւատքի միասնութեան եւ երկուեկեղիներու սերտ յարաբերութիւններու հիանալի վկայութիւննէ:

Սըբազանը ողջունեց Հայ և
կաթոլիկ Եկեղեցիներու միջեւ ջերմ
յարաբերութիւնները եւ համագոր-
ծակցութեան ոպիսն, որ առկայ է
նաեւ տեղական մակարդակներու
մէջ, ինչպէս օրինակ Սպանիոյ մէջ,
ուր շուրջ 40-հազարնոց հայ հա-
մայնքի հաւատաւորներուն հնա-
րաւորութիւն կ'ընձեռուի հայկա-
կան պատարագ կատարել կաթոլիկ
Եկեղեցիներու հիւրընկալութեամբ:

Սրբազնը աւարտեց իր խօսքը մէջը երեխով 1996 թ. Դեկտեմբեր 13-ին, Գարեգին Ա. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի եւ Յովհաննէս Պողոս Բ. Պապի կողմէ Վաստիկանի մէջ ստորագրուած Համատեղ յայտարարութենէն.

«Յովհաննէս Պօղոս Բ. Պապը
եւ Գարեգին Ա. Կաթողիկոսը կոչ
կ'ուղղեն իրենց հոգեւորականու-

Պարոյր Սեւակի Ծննդեան 100-Ամեակ

Ծարունակուած էջ 12-էջ

թեանը, որ հետաքրքրական կենդանի յուշեր պատմեց Պարույր Սեւակի, Լուսինէ Զաքարեանի, Խորէն Պալեանի եւ իր հետ կապուած մտերմիկ հանդիպումներէն։ Փրոփ. Սուսաննա Դաւթեան դրուատեց հանդիպութիւնը կազմակերպողներն ու զայն հովանաւորող Զօպանեան Մշակութային Միութեան նուիրական աշխատանքը՝ հանդիպութեան համահայկական մէր ու երամգ չնորհելուն համար, յոյս յայտնելով որ նման միջոցառուումներու ծարաւն ունեցող հայրենի եւ սփիւրքահայ մշակութասէր-արուեստասէր հանրութեան համար կրկնուին այսպիսի բարձրորակ յայտագիրներ։

Նո՞յնինքն Մայեսթրոցին մէջ ալ,
որ հուսկ խօսք առնելով նախ
շնորհակալութիւն եւ իր ուրախու-
թիւնն յայտնեց Գօպանեան Մշա-
կութային Միտքեան եւ կազմա-
կերպիչ յանձնախումբին, ապա իր
քանի մը յուշերը պատճեց Գօպան-
եանի մասին, յայտնելով որ ինք
որպէս ականատես եւ պատիւ ունե-
ցող աշակերտներէն մին Մեծն Ար-
շակ Գօպանեանի, կը հաստատէ որ
վերջինը ոչ միայն մեծ գրող մընէ,
այլև մեծ հայրագէտ, գրաբարագէտ
եւ անխառն հայրենասէր մարդ,
գլխատառ ՄԱՐԴ, իր սէրն ու
հիացմունքը տածելով անոր հան-
դէպ:

Այնուհետեւ Տիւնեայեան բեմ
Հրաւիրեց յայտագրի հինգ մասնա-
կիցները՝ Մայեսթրո Յովհաննէս
Զեքիժնեանը, Վրէժ Սարուխաննեա-
նը, Դոկտ. Փրոֆ. Սոլսաննա Գաւ-
թեանը, Անի Սարաֆեան-Եփրեմ-
եանն ու Յասմիկ Յարութիւնեանը
եւ իւրաքանչիւրին ձօնեց Արշակ
Զօպանեան Մշակութային Միու-
թեան յատուկ լուշանուէրները:

Յայտագրէն դուրս, սրտի ամ-
փոփի խօսք արտասանելու հրաւիր-
ուեցաւ ՀՀ ԱԺ պատգամաւոր, պատ-
մաբան, գրող, մեւակագէտ եւ բա-
նաստեղծական երկերու հեղինակ
Յակոբ Ասլանեան, որ ընդգծելէ
ետք՝ Սեւակը որպէս անցած դարու-
մեծապրյա բանաստեղծներէն եւ ազգի
նուիրեալներէն մին, սեւակեան չուն-
չով մատուցեց իր անձնական քերթ-
ուածներէն մէկը: Ապա խօսք ար-
տասանելու հրաւիրուեցաւ գրա-
կանագէտ, ՀՀ գիտութեան վաստա-
կաւոր գործիչ, Հայաստանի գրող-
ներու միութեան անդամ, գրակա-
նագիտական բազմաթիւ երկերու
եւ յօդուածներու հեղինակ, դոկ-
տոր, փրոֆեսոր Արծրուն Աւագ-
եան, որ վեր առաւ Պարոցը Սեւակի
գրական նկարագիրի շեշտ գիծե-
րը: Աւագեան գնահատական խօս-
քեր արտասանեց միջոցառման կազ-
մակերպիչ յանձնախումբին:

«Անմոռանալի պիտի մնայ
անմահ Պարոյը Սեւակի ծննդեան
100-ամեակի սոյն միջոցառումը»:
Այսպիսի արտայցատութիւններով
յաղթանակի իսկական տօնախմ-
բութիւն սարքած հանդիսականնե-
րը իրարու շնորհաւորանքներ փո-
խանցեցին՝ կրկին հանդիպելու փա-
փաքով եւ յոյսով:

«Աղթամար»-«Ծաղիկ» Պէլոռութ

թեան ու աշխարհական դասին՝
աւելի աշխոյժ եւ արդիւնաւէտ
կերպով առաջ տանիլ իրենց ամ-
բողջական համագործակցութիւնը՝
ծառայութեան բոլոր ասպարէզ-
ներուն եւ դառնալու հաշտու-
թեան, խաղաղութեան եւ արդա-
րութեան գործակալները, պայ-
քարելու մարդկային իրաւունք-
ներու ճշմարիտ ճանաչման հա-
մար եւ իրենք իրենց նուիրելու՝
զօրավիր ըլլալու բոլոր անոնց,
որոնք կը տառապիին եւ հոգեւոր
ու նիւթական կարիքի մէջ են ողջ
ա, խառնի մէջ»:

Ապա, Խաժակ Արք. Պարսամ-
եան դիմելով Մատրիտի Արքե-
պիսկոպոսին մաղթեց, որ այդ նո-
րած խաչքարը բոլորին լիշեցնէ
երկու Եկեղեցիներու երջանկալի-
շատակ պետերու կոչի մասին:

Ուշագրաւ է, որ հայերու եւ
Սպանիոյ միջեւ առաջին նշանա-
կալից շփումը տեղի ունեցած է
խաչակրաց արշաւանքներու ժա-
մանակ։ Կիլիկիոյ թագաւորութեան

անկումէն ետք. Լեւոն Ե. արքան
1383 թուականին կը հիւրընկալուի
կաստիլիոյ թագաւոր Յովհաննէս
Ա.-ի կողմէ: Լեւոն արքայի ներկա-
յութիւնը Սպանիոյ մէջ կը խթանէ
երկու մշակոյթներու միջեւ փոխ-
ռածակաց թիւնո՞:

գործակցութիւնը։
ԺԵ. դարուն Բիւզանդական
կայսրութեան անկումէն դրդուած
բազմաթիւ հայեր ապաստան
փնտուած են Արեւմտեան Եւրոպա-
յի, այդ պարագալին Սպանիոյ մէջ։
Հայ վաճառական քանի մը ընտա-
նիքներ հաստատուած են Սպանիոյ
հարաւը գտնուող Քատիս քաղա-
քին մէջ՝ սահմանակից ձիպլար-
թարի նեղուցին, ուրկէ հայ առեւտ-
րականներու նաւերը կ'անցնէին
համնելով մինչեւ Հնդկաստան։

Առաջին զգալի հայկական
համայնքները Սպանիոյ մէջ սկսած
են ձեւառորութիւն Օսմաննեան կայս-
րութենէն գաղթած հայերէ, նախ
17-18-րդ դարերուն եւ յետագա-
յին՝ 20-րդ դարու սկիզբը, Հայոց
ցեղասպանութեան հետեւանքով:

Ֆրանսիական Եւ Հնդկական Զէնքերը

Ծարունակուած էջ 11-էն

կայ թակարդ, որից պէտք է խու-
սափել: Պէտք չէ փորձել նոյնու-
թեամբ պատճէնել, օրինակ, այն,
ինչ արևում է Նասո-ի շրջանա-
կում, այլ պէտք է այն յարմարեցնել
տեղում առկայ իրողութիւններին,
հայկական մշակոյթին եւ Հայս-
տանին ներյատուկ սոցիալական
կառուցուած քին:

- 2020-ի պատերազմից յետոյ Հյայստանը բազմազանեցրել է իր սպառագինութիւնների գնումը եւ գենք-զինամթերք է գնում Ֆրանսիայից, Հնդկաստանից, մի փոքր է՝ Ռուսաստանից: Ինչ է կարող ենք ակնկալել այս ռազմավարութիւնից:

- 2020-ի պատերազմի ժամանակաշրջանում Հայաստանը ունեցել է միանալու մատակարար՝ Ռուսաստանը: Միայն մէկ մատակարար ունենալը վասնգաւոր է, քանի որ ցանկացած պահի դուր կարող են զրկուել դրանից: Կարեւոր է բազմազան եցնել գնումները, քանի որ երկրից զէնք գնելը նաև քաղաքական հարց է: Տարբեր երկրներից զէնք գնելը նշանակում է, որ գուցչ որոշ երկրներից մի փոքր թանկ գնես այդ զէնքերը, օրինակ՝ ֆրանսիական ռազմարներ, եւ գուցչ մի փոքր էժան գնես՝ աւելի մեծ քանակով... դրանք, սակայն, տեխնոլոգիական այնպիսի հնարաւորութիւններ ունեն, որ լիովին բաւարար են հայկական բանակի առջեւ դրուած նպատակների համար: Ես յատկապէս նկատի ունեմ Հնդկաստանը: Այս զէնքերը լաւ յարմարեցուած են, մասնաւորապէս, լեռնային տեղանքին, քանի որ Հնդկաստանը մի երկիր է, որը լեռնային տարածքներում պատերազմի փորձ ունի:

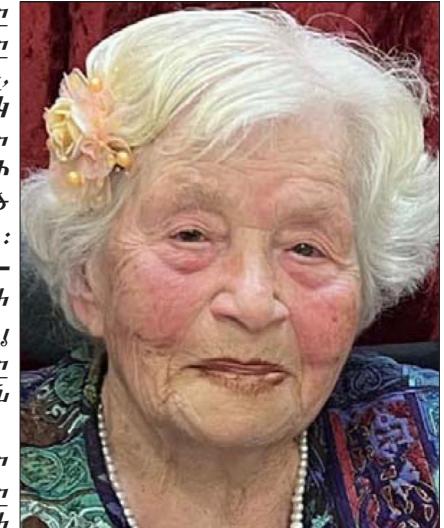
Երբ մենք զէնք ենք վաճառում, դրա հետեւում կան պայմանաւորուածութիւններ, երկիողմաս պաշտպանական համաձայնագրեր, որոնք պարտաւորեցնում են երկու կողմերին: Ֆրանսիան այսպիսի համաձայնագիր ունի Հայաստանի հետ եւ կը կատարի իր պարտաւորութիւնները: Արդեօք Հայաստանը պէտք է զարգացնի սեփական պաշտպանական տեխնոլոգիական արդիւնաբերական բազան ինչպէս, օրինակ, Հնդկաստանը: Որոշ չափով դա արդէն այդպէս է, արդէն կան ընկերութիւններ, որոնք աշխատում են դրա վրայ: Կայ նաեւ մարդկային ռեսուրսի գործոնը: Ինժեներներն աշխատում են, եւ շատ ձեռնհաս մարդիկ են զբաղւում դրանով:

Եթէ վերցնէք Ուքրանիայի
օրինակը, ապա միանշանակ է, որ
երկիրն ունէր խորհրդային ժա-
ռանգութիւնը, բայց նրանք կարո-
ղացան դա օգտագործել՝ զարգաց-
նելու իրենց արդիւնաբերութիւնը,
շատ օրիգինալ, շատ ճկուն եւ
աղապտացուող: Հաւագոյն օրինա-
կը բոլոր անօդաչու սարքերն ու
հեռացար կառավարուող զինատե-
սակներն են, որոնք այնքան էլ
թանկ չեն, եւ ուքրանացի զինուոր-
ների մեծ մասն օգտագործում է
դրանք: Կարծում եմ՝ սա մողել է,
որը կարող է ոգեշնչել Հայաստա-
նին: Ձեզ անհրաժեշտ է որոշակի
ինքնավարութիւն, բայց գուք չէք
կարող ամէն ինչ արտադրել, ինչ-
պէս որ Ֆրանսիան ամէն ինչ չէ, որ
արտադրում է: Որոշ ոլորտներում

Նա կախում ունի այլ երկրներից:
- 2023-ի Հոկտեմբերի 23-ին ստորագրուած երկողմ համաձայնագ-

Ոչ Եւս է Ընկերուի Մաքրուի Խաչատուրեան-Թաթուլեան

«Մասիս»ի խմբագրութիւնը
խոր ցաւով իմացաւ գուժը
լիբանանահայ հասարակական գործիչ,
կրթական մշակ եւ տեղադրույն ՄԴՀԿ
Նազարեեկ մասնաճիւղի հաւատաւոր
ու նույիրեալ անդամներէն ՄԱՔՔՈՒՀի
ԽԱԶԱՏՈՒՐԵԱՆի մահը որ պատահած
է 15 Մայիս, 2024ին։
Յուղարկաւորութիւնը Մայիսի 16-
ին կատարուած է Խալիլ Պատառիկի
թաղամասի Ս. Յարութիւն եկեղեցուց
մէջ։ Ապա հանգուցեալին մարմինը
թաղուած է ֆըրն էլ Շըպէք ազգալին
գերեզմանատան մէջ։

Այս տուր առիթով մեր խորագգաց վշտակցութիւնները հանգուցեալի քրոջ Վարդուհի Սարաֆեանին, իր դուստրին՝ Զառուիին եւ համայն ազգականներուն, ընտանեկան պարագաներուն եւ պատկան կազմակերպութիւններուն:

ՅԱՒԱԿՅԱԿԱՆ

ԶՈՂՐԱՊ ԳԱԶԱՆՃԵԱՆի մահուան տխուր առիթով (մահացած Փարիզ), մեր խորագիտ ցաւակութիւնները հանդուցեալի եղբօր՝ Տօքթ. Արշակ Գաղանճեանին, զաւակներուն Վիգէնին, Ռաֆֆիին եւ համայն ընտանեկան պարգաներուն:

ՅԱՒԱԿՅԱԿԱՆ

ԱԱՀԱԿ ՊԻՒՔՐԻՒԵԱՆԻ մահուան տիսուր առիթով (մահացած Պոսթոն) մեր խորին վշտակցութիւնները հանգուցեալի տիկնոջ Ամալին, դուստրին Քիբաթինին, քրոջ զաւկին վարդուհի եւ Արշակ Գաղանձեանին ու համայն ընտանեկան պարագաներուն:

Ներ, որոնց կրակի հեռահարութիւնը բաւական մեծ է եւ ունենասնաւորապէս, արկերի շատ հետաքրիլ տեսականի, նկատի ու ներ խելացի, ժամանակակից տեխնոլոգիաներով արկեր: Այնպէս որ քննարկուած հրետանացին տարածութիւն ունի աշխարհում:

բեր համակարգերը միասին ապա
հովում են գործառույթների եւ
կարողութիւնների համապարփառ
շրջանակ, որոնք բաւարարում են
օպերատիւ տարրեր կարիքներ տար-
բեր սցենարների դէպքում:

Զէնքերից բացի՝ պէտք է համոզուել, որ կայ համակարգ, որը թույլ կը տայ արագ եւ ճշգրիս կրակ արձակել, մասնաւորապէս անօդաչու սարքերով թիրախները գոտնելու համար։ Այնուհետեւ պէտք է կառավարել այնպիսի համակարգեր, որոնք բաւականաչափ ճկուն եւ արագ են, ինչը կը նպաստի այդ բաղադրիչների արդիւնաւէտ կիրառմանը, որոնք շատ լաւ մակարդակի են եւ նախեւառաջ՝ լաւ են յարմարեցուած այն տեղանքին, որ տեղ հաւանաբար կ'օգտագործուեն

-2020-ի պատերազմում խցել էր յատկապես հայկական ՀՕՊ համակարգը: Դայաստանն արդեօք պետք է կենտրոնանայ մարտակա ինքնարիների և կաղորիներ գնելով վրայ, թէ աւելի լաւ է շեշտը դնե անբռնջապես ՀՕՊ համակարգեր վրայ:

- Մենք վերապառնում ենք
ֆինանսական թեմային: Որոշակի
թուից պակաս ինքնաթիւների էս-
կադրիլ ունենալն անօգուտ է: Ընդ
հանուր առմամբ, խօսքը նուազա-
գոյն էսկադրիլի մասին է՝ 12-ից 15-

ինքնաթիռ։ Սակայն դա բաւարար չէ։ Պահեստամասէր են պէտք, յատկապէս ուշակտորներ։

Ձեզ անհրաժեշտ են բոլոր
դիմքերը, «Երկինք-Երկինք» հրթիռ-
ներ՝ այլ ինքնաթիռներ խոցելու
համար, կամ «Երկինք-Երկիր»
հրթիռներ։ Այս ամէնն իր ազգե-
ցութիւնն ունի։ Առկայ է սպա-
սարկման ամբողջ համակարգ։ Պէտք
է ունենալ պատշաճ պաշտպանուած
աւիաբազաներ այդ ինքնաթիռնե-
րը տեղակայելու համար։ Պէտք է
ունենալ նաև պատրաստուած օդա-
չուներ։ Դա բաւական բարդ համա-
կարգ է, որը կառուցւում է մի քանի
տարուայ ընթացքում։ Ես կարծում
եմ, որ Հայաստանի այս պահին
կատարած ընտրութիւնը՝ կենտրո-
նանալ «Երկիր-Երկինք» պաշտպա-
նութեան, հետեւաբար՝ ցամաքային
պաշտպանութեան վրայ, փոխզի-
ջումային լաւ տարբերակ է, հաշուի
առնելով ֆինանսական այն ռե-
սուրսները, որ Հայաստանը կարող է
տրամադրել իր պաշտպանութեանը։

Հայաստանի ռազմավարութիւնը պէտք է լինի հնարաւորինս շատ վնաս հասցնելն այն ուժերին, որոնք յարձակում են իր վրայ: Վնաս պատճառելը նշանակում է հակառակորդի աւխացիալին հակաօդալին հրթիռներով հնարաւոր կորուստներ պատճառել: Գաղափարը Հայաստանի վրայ յարձակ-

կարը զայտառապլ դրաց յարազ-
ման գինը անհամաշափ դարձնելն
է ակնկալուող օգուտի համեմատ:
Եւ այստեղ արդէն գործ ունենք
զսպման խնդրի հետ, որին մենք
քաջատեղեակ ենք Ֆրանսիայում:
"CIVINET.AM"

Ձեր Ծանուցումները Վստահեցէք
«Մասիս» Շաբաթաթերթին
Massis2@earthlink.net (626) 797-7680

«Մանչեսթեր Սիթի» Յաղթեց Եւ Պաշտպանեց Տիտղոսը, «Արսենալ» Երկրորդն է

«Մանչեսթեր Սիթի» պաշտպանեց Անգլիոյ ախոյեանի տիտղոսը: Վերջին հանգրուանին ընդունելով Լոնտոնի «Վեստ Հեմին» «Սիթի» յաղթեց 3:1 արդիւնքով:

«Մանչեսթեր Սիթի» 91 կէտով գրաւեց առաջին տեղը:
Լոնտոնի «Արսենալ» 2:1 արդիւնքով յաղթեց «Էվերթոնին» եւ 89 կէտով երկրորդն է:

Երրորդ տեղը գրաւեց «Լիվերփուլը», որը 2:0 արդիւնքով յաղթեց «Ուլվերհեմֆթընին» եւ վաստակեցաւ 82 կէտ:

«Ռէալ» Եւ «Վիլիառեալ» Դաւասար 4:4, «Պարսելոնան» Ու «Ժիրոնան» Յաղթական

Սպանիոյ առաջնութեան նախավերջին հանգրուանին նորընծաց ախոյեան Մատրիտի «Ռէալ» հիւրընկալեց «Վիլիառեալին»: Խաղը աւարտեցաւ 4:4 արդիւնքով: «Ռէալ» վաստակեցաւ 94 կէտ:

Անցած տարուան ախոյեան «Պարսելոնան» 3:0 արդիւնքով յաղթեց «Վելքանոյին» եւ 82 կէտով ապահովեց երկրորդ տեղը:

«Ժիրոնան» 3:1 արդիւնքով առաւելութեան հասաւ «Վալենսիայի» նկատմամբ եւ 78 կէտով նուածեց պրոնզէ մետալները:

Մատրիտի «Աթլեթիքոն» 1:4 արդիւնքով պարտուեցաւ «Օսասունային» եւ 73 կէտով չորրորդն է:

«Ինթեր Մայամին» Մեսիի Եւ Սուլարեսի Դետ Դասաւ Յաղթանակի

ՄԼՍ-ի կանոնաւոր առաջնութեան հերթական խաղին «Ինթեր Մայամին» ֆորտ Լուսըրտէլի մէջ ընդունեց «Տի Սի Եունալթըտին» եւ առաւելութեան հասաւ նուազագոյն արդիւնքով:

Միակ կոլը աւելացուած չորրորդ վայրկեանին նշանակեց էքուատորի յարձակող Լեռնարտո Քամփանան, որուն կոլային փոխանցում կատարեց սպանացի կիսապաշտպան Սերխիո Պուսկեթը:

«Ինթեր Մայամին» կազմէն ամբողջ հանդիպումը կատարեցին Լիոնել Մեսին ու Լուիս Սուլարեսը:

«Ինտեր Մայամին» 31 կէտով առաջատարն է Արեւելեան Քոնվերանաի մէջ:

Դարի Քեյնը՝ Պունտեսիկայի Լաւագոյն Դնբարկու

«Պայըըն Միւնիխի» անգլիացի յարձակող Հարի Քեյնը դարձաւ Պունտեսիկայի աւարտուած մրցաւընակնի լաւագոյն ոմբարկուն: Գերմանական խումբին մէջ առաջին մրցաշրջանը ամբողջացուցած 30-ամեայ ֆութպոլիստը 32 խաղերու ընթացքին նշանակեց 36 կոր:

Պունտեսիկայի մրցանիշը կը պատկանի «Պայըըն Միւնիխի» նախկին յարձակող, լեհ Ռոբերտ Լեւանտովսկին, որ նմանակած է 41 կոր:

Forbes. Մրցաշրջանի Ամենաբարձր Վարձատրող Մարզիկներու Տասնեակը

2023-2024 թուականներու մրցաշրջանին աշխարհի ամենաբարձր վարձատրութեամբ մարզիկը Սէուտական Արաբիոյ «Ալ Նասրի» 39-ամեայ փորթուկալացի փութպոլիստ Կրիշտիանու Ռոնալդուն է: Անոր եկամուտը 260 միլիոն տոլար է, որմէ 60 միլիոն տոլարը գովագդացին պայմանագրերէն է: Forbes-ի հրապարակած ցուցակը կը ներկայացնէ հետեւեալ պատճերը:

Կրիշտիանու Ռոնալդու (փութպոլ, «Ալ Նասր»)՝ 260 (200+60)
միլիոն տոլար
Ճոն Ռամ (կոլֆ)՝ 218 (198+20) միլիոն տոլար

«Ինթեր»-«Լացիօ» Խաղի Արդիւնքը՝ 1:1

Խտալիոյ առաջնութեան 37-րդ հանգրուանին նորընծաց ախոյեան «Ինթերը» Միլանի մէջ մրցեցաւ Հոռոմի «Լացիոյի» հետ: Խտալացի Միլոնէ ինձագիի գլխաւորած խումբը պարտութենէն խուսափեցաւ վերջին վայրկեաններուն՝ 1:1:

Հայաստանի հաւաքականի նախկին աւագ, կիսապաշտպան Հենրիկ Միիթարեանը «Ինթերի» մեկնարկային կազմին մէջ էր եւ փոխարինուեցաւ 64-րդ վայրկեանին:

«Ինթեր» վաստակած է 93 կէտ, «Լացիոն» 60 կէտով 7-րդն է:

Ուսիկը Յաղթեց Ֆիւրիին

Սէուտական Արաբիոյ մայրաքաղաք Ռիյատի մէջ տեղի ունեցած ախոյեական մենամարտին ուղարկած Ալեքսանդր Ուսիկը մրցավարներու ոչ միաձայն որոշումով յաղթեց բրիտանացի Թայսոն Ֆիւրիին եւ 25 տարուան մէջ առաջին բացարձակ ախոյեանն է փրոֆեսիոնալ բռնցքամարտի սուփերծանը ծանրութեան կարգին մէջ:

Մէնամարտը տեւեց 12 ռառնտուտ: 9-րդ ռառնտուին Ուսիկը նոքտառնի ենթարկեց Ֆիւրիին, որ չկարողացաւ շարունակել մենամարտը:

WBA, WBO, IBO եւ IBF վարկածներով աշխարհի ախոյեան Ուսիկը խլեց Ֆիւրիի ախոյեանական գոտին WBC վարկածով:

Նախորդ անգամ սուփերծանը ծանրութեան կարգին ամերիկացի Լէնոքս Լիուիսին եղած էր WBC, WBA եւ IBF վարկածներով աշխարհի բացարձակ ախոյեան մինչեւ 2000-ի Ապրիլը:

Ֆիւրին առաջին պարտութիւնը կրեց իր արհեստավարժ ասպարէզի ընթացքին, 34 յաղթանակին եւ 1 հաւասար որոշումէն յետոց: Ուսիկը արհեստավարժ դառնալէն ի վեր միայն յաղթանակ արձանագրած է՝ 22 անգամ:

Ալեքսանդր Չվերեւը՝ Ջոռմի «Մասթերսի» Յաղթող

Աշխարհի 5-րդ ռակէտ Ալեքսանդր Չվերեւը նուածեց Հոռոմի «Մասթերսի» տիտղոսը: Գերմանիան ներկայացնող թենիսիստը եզրափակիչին մրցեցաւ աշխարհի 24-րդ ռակէտ, չիլիցի Նիկոլաս Խարիի հետ եւ առաւելութեան հասաւ երկու սէթի ընթացքին՝ 6:4, 7:5: Մրցախաղը տեւեց 1 ժամ եւ 41 վայրկեան:

Ալեքսանդր Չվերեւն այս մրցաշարին յաղթած էր նաև 2017-ին:

Հոռոմի «Մասթերսի» մրցանակային հիմնադրամը 7,8 միլիոն եւրօ էր:

Լիոնել Մեսի (փութպոլ, «Ինտեր Մայամի»)՝ 135 (65+70) միլիոն տոլար

Լոպրոն ճեյս (պասքեթպոլ, «Լոս Անդելոս Լէքըրը»)՝ 128,2 (48,2+80) միլիոն տոլար

Յեանիս Ամէթուլումպո (պասքետպոլ, «Միլուոքի»)՝ 111 (46+65) միլիոն տոլար

Կիլիան Մփապէ (փութպոլ, ՊՍԺ)՝ 110 (90+20) միլիոն տոլար

Նեյմար (փութպոլ, «Ալ Զիլյալ»)՝ 108 (80+28) միլիոն տոլար

Քարիմ Բենզման (փութպոլ, «Ալ Իթիհադ»)՝ 106 (100+6) միլիոն տոլար

Մտեֆեն Քերի (պասքետպոլ, «Գոլտըն Սթէյթ»)՝ 102 (52+50) միլիոն տոլար

Լամար Ջեքսոն (ամերիկեան փութպոլ, «Պալթիմոր»)՝ 100,5 (98,5+2) միլիոն տոլար: